

2025-03-26

1
1(2)**Styrelse/Nämnd:** Kulturnämnden**Dag, tid:** 2025-03-26, kl. 14:00**Plats:** Bor**Övrigt:** Rundvisning i Bors bibliotek vid 14:00. Därefter hålls kulturnämndens möte i Stationshuset i Bor.

Ärenden:	Dnr:	Sida:
Beslutsärenden		
1 Investeringsbudget med projektblad 2026 samt plan 2027- 2030	KN.2025.17	3 - 8
Redovisning av delegationsbeslut		
2 Delegationer 2025	KN.2025.1	9 - 11
Beredningsärenden		
3 Kulturstipendium 2025	KN.2025.10	12
Informationsärenden		
4 Årsrapport GDPR 2024	KN.2025.18	13 - 24
5 Avtal om kultursamverkan i GGVV-kommunerna	KN.2024.42	25 - 29
6 Värnamo Filmhistoriska Festival		
7 Förvaltning		
8 Bibliotek		
9 Konst		
10 Rapporter		
11 Meddelande		30 - 70
12 Övrigt		

2025-03-26

2
2(2)

Raymond Pettersson
Ordförande

Veronica Gustafsson
Sekreterare

Kulturförvaltningen

Kulturnämnden

Dnr: KN.2025.17

**Investeringsbudget med projektblad 2026 samt
plan 2027–2030****Ärendebeskrivning**

Kommunledningsförvaltningen har begärt att få in alla nämnders förslag på investeringsbudget för 2026 samt investeringsplan för åren 2027–2030 senast 3 april 2025.

Kulturförvaltningen har inkommit med förslag på investeringsbudget för 2026 samt investeringsplan 2027–2030.

Beslutsförslag

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att anta framlagt förslag på investeringsbudget 2026 samt investeringsplan 2027–2030.

Veronica Gustafsson
Ekonomiadministratör

Lars Alkner
Förvaltningschef

VÄRNAMO KOMMUN

INVESTERINGSBUDGET 2025 samt INVESTERINGSPLAN 2026 - 2029				Beslutad av kommunfullmäktige(kf) 2024-06-19 § 94 samt fastställd av kf 2024-11-28 § 150							
Skattefinansierad verksamhet											
Belopp i tkr				Investeringsbudget 2025, investeringsplan 2026-2029							
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Projekt- total	Beslutad budget t.o.m 2024, ej årliga anslag	2025	2026	2027	2028	2029	Framtid
Kulturnämnd											
Inventarier och It-utrustning	KN	KN 001	150000, 150001			370	300	300	300	300	
Biblioteksfilialer och bybibblor	KN	KN 006	150007			505	0	0	0	0	
Konstanslag och Konstnärlig gestaltning KN och Tfn	KN	KN 003	150003, 150004			3 025	1 300	1 300	1 300	1 300	
SUMMA KN						3 900	1 600	1 600	1 600	1 600	

BUDGETRAM per år beslutad av
KF 241128 samt framräkning av år
2030

Investeringsbehov som inte ryms inom ram

Objekt	Nämnd	

VÄRNAMO KOMMUN

INVESTERINGSBUDGET 2025 samt INVESTERINGSPLAN 2026 - 2029				Kulturnämndens förslag								Påverkan driftredovisning (tkr/år) Ange om investeringen ev ger påverkan på driftskostnader/-intäkter. Ange nettoeffekten/ skillnad mot tidigare driftbudget.
Skattefinansierad verksamhet												
Belopp i tkr				Investeringsbudget 2026, investeringsplan 2027-2030								
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Projekt- total	Beslutad budget t.o.m 2025, ej årliga anslag	2026	2027	2028	2029	2030	Framtid	
Kulturnämnd												
Inventarier och It-utrustning	KN	KN 001	150000, 150001			300	300	300	300	350		
Biblioteksfilialer och bybibblor	KN	KN 006	150007			0	0	0	0	0		
Konstanslag och Konstnärlig gestaltning KN och Tfn	KN	KN 003	150003, 150004			1 300	1 300	1 300	1 300	1 300		
SUMMA KN						1 600	1 600	1 600	1 600	1 650		

BUDGETRAM per år beslutad av
KF 241128 samt framräkning av år
2030

1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	

Investeringsbehov som inte ryms inom ram

Objekt	Nämnd	

Projekt- total		2026	2027	2028	2029	2030	Framtid

Påverkan driftredovisning (tkr/år)

VÄRNAMO KOMMUN

INVESTERINGSBUDGET 2025 samt INVESTERINGSPLAN 2026 - 2029				Påverkan drift- redovisning engångseffekt (tkr) Ange om investeringen ev ger påverkan på driftskostnader av engångs-karaktär.
Skattefinansierad verksamhet				
Belopp i tkr				
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	
Kulturnämnd				
Inventarier och It-utrustning	KN	KN 001	150000, 150001	
Biblioteksfilialer och bybibblor	KN	KN 006	150007	
Konstanslag och Konstnärlig gestaltning KN och Tfn	KN	KN 003	150003, 150004	
SUMMA KN				

BUDGETRAM per år beslutad av
KF 241128 samt framräkning av år
2030

Investeringsbehov som inte ryms inom ram

Objekt	Nämnd		Påverkan drift- redovisning engångseffekt (tkr)

Inventarier och IT-utrustning	Projektblad nr KF:	KN001
	Projektblad nr Förv.:	
	Upprättad den:	2025-03-14 7
	Upprättad av:	Lars Alkner
	Reviderad den:	
	Projektnr i Ek.system:	150000, 150001
Förvaltning/nämnd:	Kulturnämnden	

Beskrivning

Komplettering av inredning.
Kontinuerlig uppdatering IT-utrustning och ökande digitalisering inom biblioteksverksamheten.

Beskriv investeringens ev påverkan på driftkostnaderna/-intäkterna exkl. kapitaltjänstkostnader:

Budget t.o.m 2025

(gäller ej årligen återkommande ex.
inventarie)

	2026	2027	2028	2029	2030	Framtid
Begärd investering i tkr:	300	300	300	300	350	

Konstanslag, Konstnärlig gestaltning KN och TFN	Projektblad nr KF:	KN003
	Projektblad nr Förv.:	
	Upprättad den:	2025-03-14 8
	Upprättad av:	Lars Alkner
	Reviderad den:	
	Projektnr i Ek.system:	150002, 150003, 150004,
Förvaltning/nämnd:	Kulturnämnden	

Beskrivning

Inköp lös konst till kommunala förvaltningar.

Konstnärlig gestaltning KN, pott till kulturnämndens förfogande.

Konstnärlig gestaltning TFN som genereras utifrån teknik- och fritidsförvaltningens investeringar.

TFN uppskattad investeringsnivå till schablonbeloppet 700 tkr för åren 2026–2030.

I planen för år 2026–2030 ligger konstnärlig gestaltning för bland annat ny fotbollsarena och renovering av Finnvedens gymnasium och stadshuset. Dessa stora projekt sträcker sig över flera år.

Beskriv investeringens ev påverkan på driftkostnaderna/-intäkterna exkl. kapitaltjänstkostnader:

Budget t.o.m 2025

(gäller ej årligen återkommande ex. inventarie)

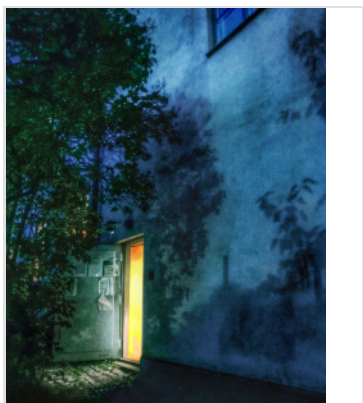
	2026	2027	2028	2029	2030	Framtid
Begärd investering i tkr:	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	

Redovisning av delegationer 2025, januari-februari

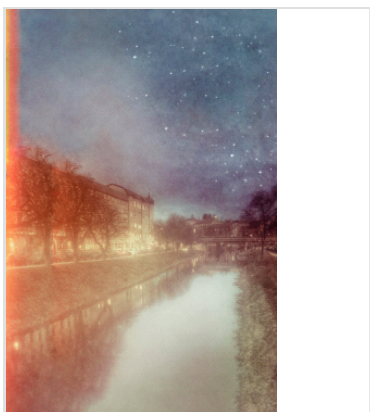
Nr 1 Arrangemangsbidrag Värnamo Trädgårdsförening	Julrosor – föreläsning. Beviljat max 2 500 kronor.
Nr 2 Arrangemangsbidrag Nydala Klosterträdgårdsförening	Växter – föreläsning. Beviljat max 1 000 kronor.
Nr 3 Arrangemangsbidrag Värnamo Trädgårdsförening	Pioner – föreläsning. Beviljat max 3 000 kronor.
Nr 4 Arrangemangsbidrag Stiftelsen Vandalorum	Påsklov på Vandalorum. Beviljat max 13 000 kronor.
Nr 5 Arrangemangsbidrag Föreningen PHIDR	Hundra hinkar fred – danskonst. Beviljat max 20 000 kronor.
Nr 6 Arrangemangsbidrag Värnamo Missionskyrka	Valborgsfirande vid Värnamo Missionskyrka. Beviljat max 11 965 kronor.

Inköpt konst på delegation januari-februari 2025

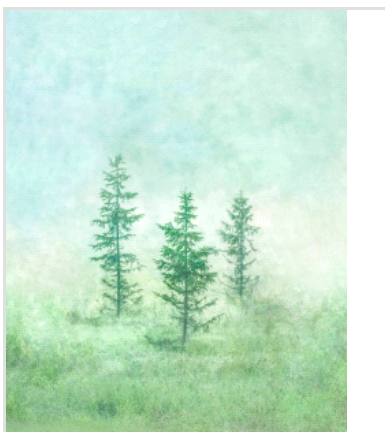
Tidpunkt	Konstnär	Titel	Konstart	Inköpt från	Pris
Jan 25	Nino Ramsby	Där är ljus	Fine art print + Akvarell	Från konstnären	1 700 kr

Jan 25	Nino Ramsby	Kanalen Haga, Karlstad	Fine art print + Akvarell	Från konstnären	1 700 kr

Jan 25	Nino Ramsby	Glava Granar i dimma	Fine art print + Akvarell	Från konstnären	1 700 kr

OBS! Alla Lovisas tavlor är målade, inga fotografier som man först tror.

Tidpunkt	Konstnär	Titel	Konstart	Inköpt från	Pris
Feb 25	Lovisa Sköld	Brun kappa	Fine art print	Från konstnären	2 232 kr

Feb 25	Lovisa Sköld	Svart kappa	Fine art print	Från konstnären	2 411 kr

Feb 25	Lovisa Sköld	Kettlebell	Fine art print	Från konstnären	2 232 kr

Kulturförvaltningen

Kulturnämnden

Dnr: KN.2025.10

Kulturstipendium 2025

Ärendebeskrivning

Kulturförvaltningen presenterar en sammanställning av inkomna nomineringar gällande Kulturstipendiat 2025.

Beslutsförslag

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att godkänna presentationen, samt

att besluta om vilka som ska tilldelas kulturstipendium vid nästa nämndsmöte.

Veronica Gustafsson
Ekonomiadministratör

Lars Alkner
Förvaltningschef

Årsrapport GDPR 2024

Ärendebeskrivning

Personuppgiftsansvariga nämnderna i Värnamo kommun behandlar personuppgifter i sina respektive verksamheter. Personuppgiftsansvarig är ansvarig för att säkerställa att personuppgifterna behandlas i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning och att det finns en organisation som kan utföra arbetet. Som stöd i arbetet har kommunen anlitat ett dataskyddsombud från Insatt AB i Jönköping. Dataskyddsombudet har även en granskande roll. Aktuell årsrapport är en del i den granskande rollen.

Rapporten redovisar statistik från granskande områden. Antal begäranden från kommuninvånare om att få del av registerutdrag eller rättelse av personuppgifter har ökat något under 2022 men att det sedan dess ligger stabilt. Vi får fortsätta utvecklingen under 2025, inte minst eftersom begärandena kan vara resurskrävande att hantera och tillmötesgå.

Antalet dokumenterade personuppgiftsincidenter har under 2024 varit 50 stycken, varav ingen har anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten (incidenter som bedöms som mer allvarliga). Kulturförvaltningen har inte haft någon incident. Dataskyddsombudet påtalar att få dokumenterade incidenter kan tyda på att organisationen inte lyckas identifiera och fånga upp de incidenter som sker. Dataskyddsombudet befarar att minskningen av dokumenterade personuppgiftsincidenter beror på att kunskapsnivån har minskat i kommunens olika verksamheter.

Dataskyddsombudet konstaterar att majoriteten av de inträffade personuppgiftsincidenterna har orsakats av den mänskliga faktorn. Detta visar att det finns fortsatt behov av instruktioner, riktlinjer och utbildning för medarbetarna. En vanlig orsak till incidenterna är felaktiga brevutskick.

Kulturförvaltningen genomför utbildningar i dataskyddsförordningen för medarbetare. Bedömningen är att det arbetet behöver fortgå och att utbildningen är något som

Kulturförvaltningen

Kulturnämnden

Dnr: KN.2025.18

---

regelbundet behöver genomföras för att påminna om vikten av noggrannhet vid hantering av personuppgifter.

Årsrapporten finns som bilaga.

Beslutsförslag

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att notera informationen.

Lars Alkner
Förvaltningschef

ÅRSRAPPORT 2024

Dataskyddsförordningen, GDPR

Kommun

Värnamo kommun

Personuppgiftsansvariga

Kommunstyrelsen (ink. Överförmyndarnämnden), Teknik och fritidsnämnden, Omsorgsnämnden, Medborgarnämnden, Servicenämnden, Kulturnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden.

DATUM

2025-02-11

Daniel Glaad

Dataskyddsombud

dso.varnamo@insatt.com

Erik Österberg

Jurist

erik.osterberg@insatt.com

Insatt AB

Parkgatan 6

553 15 Jönköping

www.insatt.com

Inledning

Personuppgiftsansvariga nämnder i Värnamo kommun behandlar personuppgifter i dess respektive kärnverksamhet såväl som i dess stödverksamheter. Den personuppgiftsansvarige är ansvarig för att säkerställa att personuppgifterna behandlas i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning och att det finns en organisation som kan utföra arbetet. För att säkerställa att arbetet fungerar och att personuppgifterna behandlas på ett korrekt sätt har den personuppgiftsansvarige bland annat upprättat styrdokument som beskriver hur behandlingen ska ske. I den granskande delen av dataskyddsombudets uppdrag ingår att rapportera om det löpande dataskyddsarbetet och dess status till den personuppgiftsansvariges högsta ledning. Denna årsrapport är en del i dataskyddsombudets granskande roll.

Syfte

Syftet med årsrapporten är att på ett sammanfattat sätt dels presentera statistik och de personuppgiftsansvariga nämndernas dataskyddsarbete under året som gått, dels komma med slutsatser och i tillämpliga fall rekommendationer samt ge en inblick i planen för arbetet under det kommande året.

Roller och ansvar

Personuppgiftsansvarig

Respektive nämnd är *personuppgiftsansvarig* och ansvarig för verksamheternas respektive personuppgiftsbehandling och de åtgärder som krävs för att leva upp till tillämplig dataskyddslagstiftning.

Personuppgiftssamordnare

Respektive nämnd har utsett en eller flera personuppgiftssamordnare för det löpande GDPR-arbetet. Kommunen har även utsett en huvudsamordnare. Huvudsamordnaren tillsammans med personuppgiftssamordnare för respektive nämnd driver GDPR-arbetet framåt.

Dataskyddsombud

Dataskyddsombudet har en rådgivande och granskande roll och är inte ansvarig för den personuppgiftsansvariges behandling av personuppgifter.

Rapportens innehåll

- Statistik över begäranden från registrerade avseende deras rättigheter,
- Statistik över personuppgiftsincidenter,
- Redovisning av vad som granskats under året,
- Övriga händelser och insatser under året,
- Granskningsplan för kommande år, och
- Sammanfattning.

Statistik

Begäranden från registrerade

Under perioden den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2024 har personuppgiftsansvariga nämnder behandlat följande begäranden från registrerade.

Tabell 1 Antal begäranden uppdelat per typ av begäran och per år

Typ av begäran	Antal						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rätt till tillgång, registerutdrag (art. 15)	3	2	5	2	8	5	5
Rätt till rättelse (art. 16)		7	2	1	3	6	3
Rätt till radering, ”rätten att bli bortglömd” (art. 17)	1	1	1	1	3		1
Rätt till begränsad behandling (art. 18)							
Rätt till dataportabilitet (art. 20)							
Rätt att göra invändningar (art. 21)							
Rätt att inte bli föremål för beslut utifrån automatiserad behandling (art. 22)							
Totalt	4	10	8	4	14	11	9

Kommentar

Det är svårt att dra några egentliga slutsatser av statistiken. Vi kunde se en liten ökning av begäran av registerutdrag under 2022 men att de sedan dess ligger stabilt. Det finns idag en större medvetenhet hos de registrerade och en mer utbredd kunskap om möjligheten att utöva sina rättigheter i samhället i stort än när dataskyddsförordningen kom. Inte minst för att använda som verktyg i tvister och andra meningsskiljaktigheter mot personuppgiftsansvariga organisationer. Vi får fortsätta att följa utvecklingen under 2025, inte minst eftersom begärandena kan vara resurskrävande att hantera och tillmötesgå.

Personuppgiftsincidenter

Personuppgiftsansvariga nämnder har identifierat och loggat totalt 270 personuppgiftsincidenter under perioden 2018 till 2024.

Under 2024 har 50 incidenter dokumenterats, varav ingen har anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY). Av de dokumenterade incidenterna har 8 informerats till de registrerade.

Tabell 2 Antal dokumenterade personuppgiftsincidenter per år

Nämnd	Antal dokumenterade personuppgiftsincidenter/år						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Barn- och utbildningsnämnden	4	14	6	x	11	7	6
Kommunstyrelsen (ink. Överförm.)	0	0	3	3	4	2	3
Teknik- och fritidsnämnden	0	0	0	3	2	1	2
Kulturnämnden	0	1	0	1	0	1	0
Medborgarnämnden	2	3	6	11	<i>i.u.</i>	4	3
Omsorgsnämnden	9	23	20	23	14	12	27
Samhällsbyggnadsnämnden	0	1	2	3	2	0	1
Servicenämnden	2	7	3	2	5	3	8
Totalt	17	49	40	46	38	30	50

Kommentar

Dataskyddsombudet noterar en generell ökning av dokumenterade incidenter jämfört med föregående år och faktiskt det högsta antalet sedan dataskyddsförordningens ikraftträdande. Det är visserligen inte bra med många incidenter, men det är positivt att incidenter upptäcks och rapporteras internt. Alternativet - att incidenter sker men inte identifieras - är värre. Dataskyddsombudet bedömer det ökade antalet dokumenterade incidenter som en indikation på en prestigelös och fungerande incidenthanteringsprocess i berörda verksamheter.

Trots att 2024 är året då flest incidenter dokumenterats sedan 2018 är det lite förvånande att ingen av de 50 incidenterna bedömts sannolikt medföra risk för de registrerade och att ingen av dessa anmälts till IMY. Det finns inget uttryckligt krav i dataskyddsförordningen på att involvera dataskyddsombudet vid utredning och bedömning av en personuppgiftsincident. Däremot ska dataskyddsombudet enligt artikel 38 i dataskyddsförordningen på ett korrekt sätt och i god tid delta i alla frågor som rör skyddet av personuppgifter. Kommunen rekommenderas därför att involvera dataskyddsombudet vid personuppgiftsincidenter där det råder osäkerhet i bedömningen av risknivån.

För de nämnder som inte dokumenterat någon personuppgiftsincidenter eller enstaka sådana är det svårt att avgöra om det finns incidenter som inte upptäckts eller om det faktiskt skett så pass få incidenter. Eftersom det krävs väldigt lite för att kvalificera en händelse som en personuppgiftsincident är det sannolikt att vissa verksamheter har haft fler incidenter än vad som dokumenterats. Detta är ofta ett symptom på att organisationen inte har förmågan att identifiera och fånga upp dessa.

Tabell 3 Vad som hänt/vilken typ av incident (2024)

Vad har hänt?	Antal
Obehörigt röjande - felaktigt brevutskick	24
Obehörig åtkomst	3
Obehörigt röjande - övrigt	21
Förlust - stöld	0
Förlust - övrigt	2
Phishing	0
Ändring	0
Förstöring	0

Tabell 4 Orsaker till att incidenterna inträffat (2024)

Varför inträffade incidenten?	Antal
Mänskliga faktorn	46
Antagonistiskt angrepp	1
Tekniskt fel	0
Brist i organisatoriska rutiner eller processer	3
Okänd orsak	0
Medvetet angrepp från någon i organisationen	0
Övrigt	0

Kommentar

En signifikant majoritet av de inträffade personuppgiftsincidenterna har (även) under 2024 orsakats av den mänskliga faktorn. Detta visar att det alltså finns behov av tydliga instruktioner, riktlinjer och utbildning för de anställda. Det går aldrig att förebygga och hindra alla incidenter när den mänskliga faktorn är inblandad. En vanligt förekommande orsak till att incidenterna har inträffat är dock genom obehörigt röjande såsom felaktiga brevutskick, varför dataskyddsombudet uppmanar samtliga verksamheter att se över dess rutiner för korrespondens innehållande personuppgifter (såväl fysisk som digital) och säkerställa att den sker på ett säkert och korrekt sätt för att så långt det är möjligt förebygga incidenter.

Genomförda granskningar

Under 2024 genomfördes en granskning av kommunens information till registrerade inom ramen för externa e-tjänster, vilken presenterades i granskningsrapporten "Information till registrerade i externa e-tjänster" med nämndspecifika bilagor. Granskningen visade att det beträffande informationen som ges i externa e-tjänster generellt sett spretar både i hur de personuppgiftsansvariga använder de olika informationslagren och i hur mycket man informerar. Här behövs det tydligare struktur och instruktion till ansvariga tjänstemän. Det finns goda exempel, vilket tyder på att de tekniska förutsättningarna finns. Det gäller bara att förstå och göra rätt. Eftersom e-tjänsterna är en viktig del av kommunens behandlingar och är ett område som kommunen vill utöka är det extra viktigt att det finns bra förutsättningar för att få ut rätt information till de registrerade.

Arbetet med föreslagna åtgärder har påbörjats, kommer fortsätta under 2025 och de personuppgiftsansvariga har involverat dataskyddombudet, vilket vi ser positivt på. Granskningen avgränsades till informationsgivningen i externa e-tjänster. Dataskyddsombudet vill påminna om att nämnderna behöver ta sig tankeättet och de goda vanorna som nu skapas och applicera på samtliga behandlingar, som de behöver informera de registrerade om.

Övriga händelser och insatser under året

Omvärlden

IT-attacker blir allt vanligare och drabbar inte bara privata och offentliga personuppgiftsansvariga utan även dessa aktörers leverantörer. Angreppen belyser vikten av att alla verksamheter behöver prioritera dataskydd och cybersäkerhet, inte bara internt utan genom hela leveranskedjan. Detta gäller särskilt för verksamheter som direkt omfattas av NIS2-direktivet/Cybersäkerhetslagen, men även de som berörs av indirekt av det nya direktivet. Proaktiva åtgärder för att förebygga risken för angrepp såsom en god cybersäkerhet internt och (genom kravställning) hos leverantörer samt säkerställandet av en hög kunskapsnivå inom organisationen behöver vidtas. Även åtgärder för om ni väl skulle drabbas av en attack i form av att ha en incidenthanteringsplan på plats samt upparbetade kontaktvägar till och samarbeten med leverantörer rekommenderas starkt. Att agera innan är en liten insats jämfört med den höga kostnaden och den stora tidsåtgången en (oförberedd) hantering av en IT-attack riskerar att medföra.

Integritetsmyndigheten (IMY) har fått ökade anslag från regeringen inför 2025 - medel som bland annat ska användas för att ge mer vägledning om personuppgiftsbehandling. Som ett led i detta har IMY meddelat att en ny vägledning för konsekvensbedömningar avseende dataskydd (DPIA) inklusive mall ska presenteras i början av 2025. Syftet är att ge organisationer tydligare stöd i att identifiera, hantera och dokumentera "DPIOR" för behandlingar som innebär en hög risk för de registrerades rättigheter och friheter. Dataskyddsombudet vill påminna om vikten av att verksamhetens interna processer identifierar och fångar upp behandlingar som kräver att konsekvensbedömningar genomförs och att den säkerställer att det finns nödvändiga resurser och kompetens för att utföra arbetet. Förhoppningsvis kan kommande vägledning och mall vara organisationen till hjälp.

En viktig förändring inför det kommande året gäller kamerabevakning. I dagsläget behöver myndigheter och andra som utför en uppgift av allmänt intresse som huvudregel ansöka om tillstånd för att utföra kamerabevakning på platser dit allmänheten har tillträde. Från och med den 1 maj 2025 försvinner tillståndsplikten, vilket innebär att (offentliga)

organisationer själva måste bedöma om bevakningen är laglig genom dokumentation av en intresseavvägning eller en DPIA. Även om själva rättsläget för när kamerabevakning får utföras inte förändras, läggs ett större dokumentationsansvar för att undvika integritetsintrång på den som vill kamerabevaka. Dataskyddsombudet befarar att den slopade tillståndsplikten kan leda till ökad kamerabevakning på bekostnad av den personliga integriteten. Lagändringen ställer högre krav på de offentliga aktörerna att göra rätt. IMY kommer därför att publicera en uppdaterad kamerabevakningsvägledning för att ge ytterligare stöd i arbetet. Dataskyddsombudet påminner återigen om att de materiella reglerna i varken kamerabevakningslagen (2018:1200) eller dataskyddsförordningen kommer att ändras och manar till noggrannhet vid dokumentationen inför att ny kamerabevakning inleds - särskilt eftersom det slopade tillståndskravet i stället kommer innebära ökad tillsyn.

När det gäller hanteringen av klagomål har IMY tydliggjort dess process. Av de cirka 2 000 klagomål som tas emot varje år leder ungefär 800 till att IMY skickar informationsbrev, vilket görs om brister misstänks. Informationsbreven är inte bindande, men dataskyddsombudet rekommenderar att de höras och att organisationen ser över aktuell behandling för att se om IMY har fog för sina misstankar om brister. Vid upprepade brister eller om flera klagomål inkommer inleder IMY tillsynsären, vilket sker i ungefär 350 fall årligen. Ett tillsynsärende kan dra ut på tiden och dataskyddsombudet rekommenderar att eventuella brister avhjälpas omgående eftersom snabbt vidtagna åtgärder kan mildra eventuella påföljder i samband med avslutad tillsyn. Detta illustrerar vikten av att inte bara hantera klagomål snabbt och effektivt utan även att arbeta förebyggande för att undvika återkommande brister tillika ytterligare klagomål.

Sammanfattningsvis rekommenderar dataskyddsombudet verksamheten att vara proaktiv både vad gäller cybersäkerhet och dataskydd samt att hålla sig informerad om de senaste förändringarna och vägledningen inom (rätts-)områdena. Genom att hela tiden stärka de interna processerna, finlipa dess dokumentation och säkerställa enhetliga rutiner kommer verksamheten inte bara uppfylla förändrade lagkrav utan också minska risken för cyberangrepp, klagomål och tillsyn.

Utbildning

Dataskyddsombudet höll 2024 års riktade utbildning i januari 2025 avseende hantering av personuppgiftsincidenter samt kamerabevakning. Såväl personuppgiftssamordnarna för de kommunala nämnderna som för de kommunala bolagen och SÅM deltog. Huvuddelen av utbildningen handlade om incidenter och omfattade både kunskap om vad som utgör incidenter, vilka krav som triggas i samband med incidenter och hur verksamheten bör förbereda sig för att både kunna upptäcka och agera på inträffade incidenter.

Utbildning och information till anställda är en förutsättning för att kunna behandla personuppgifter i enlighet med GDPR. Konkret innebär det att en utbildad personal kan identifiera personuppgiftsincidenter så att verksamheten kan ta hand om dem. Det innebär också att anställda kan identifiera andra brister eller processer där behandlingen av personuppgifter kan förbättras och i högre utsträckning behandlas i enlighet med förordningens grundläggande principer.

Eftersom vi ser att GDPR-utbildningar i allmänhet och riktade mot verksamhetschefer i synnerhet släpat efter länge är uppmaningen fortsatt till samtliga personuppgiftsansvariga nämnder är att säkerställa att befintlig och ny personal får den utbildning som den behöver för att behandla personuppgifter i enlighet med förordningen och den personuppgiftsansvariges interna styrdokument.

Microsoft 365-projektet

Under 2023 inleddes projektet att utreda ett eventuellt brett införande av Microsoft 365. Behovsanalys och riskanalys genomfördes. Dataskyddsombudet har deltog i riskanalysen men underströk också vikten av en fullständig konsekvensbedömning.

Under 2024 fattades beslut om införande och en arbetsgrupp tillsattes för att ta fram underlag kopplade till implementationen. Dessa styr både vilka typer av information som får behandlas i Microsoft 365, riskklassningsunderlag och underlag kopplade till informationshanteringsplan.

Det inledande arbetet kommer sannolikt ha en god effekt på implementationen och särskilt om man utvärderar pilotförvaltningen noggrant innan den fortsatta implementationen sker.

Dataskyddsombudet vill dock fortsatt understryka några stora riskfaktorer:

- Den tidigare riskanalys som gjorts har utvecklats och åtgärdsförslag har tagit fram mer detaljerat. Det saknas dock fortfarande en fullständig konsekvensbedömning, både på kommunövergripande nivå och på förvaltningsnivå.
- En väldigt stor riskfaktor efter implementationen är det manuella handhavandet och det ansvaret som ligger på varje medarbetare. Bland annat gällande hur man skapar team och andra delningsytor, hur man sätter behörigheter, vilka data som matas in och hur gallringen ska upprätthållas. Det är inte klarlagt ännu hur personalen ska utbildas både initialt och därefter kontinuerligt.
- Slutligen innebär Microsoft 365 att en stor del av IT-strukturen går över i en amerikanskägd molntjänst. Under projektet har man förlitat sig på Privacy Framework gällande potentiell behandling i tredje land. Risken att detta ska underkännas på nytt av kommissionen eller EU-domstolen har lyfts som en risk i projektet, men den risken har ökat sedan presidentskiftet i USA. En viktig grund för Privacy Framework av en presidentorder utfärdad av president Biden, och denna kan på motsvarande sätt upphävas av president Trump. Detta har nu lett till en fortsatt diskussion om behovet för användare av amerikanska molntjänster att förbereda en exitplan för det fall Privacy Framework underkänns framgent.

Artificiell intelligens (AI)

AI-användningen breder ut sig och blir allt vanligare i hela samhället. Det finns stora optimeringsvinster att göra med de nya AI-verktygen på marknaden. AI-användningen är dock inte fri från risker. Risker kopplade till framför allt personuppgifter och informationssäkerhet - att personuppgifter används för att träna AI-motorer eller att personuppgifter eller annan skyddsvärd information obehörigen röjs - ska särskilt nämnas. För att minska riskerna behöver kommunen ta kontroll över verksamheternas AI-användning och genom framtagande av styrdokument dra upp riktlinjer för organisationens inställning till och regler för AI-användning. Annars är risken stor att AI smyger sig in i verksamheterna utanför kommunens vetskaper och kontroll. Mot denna bakgrund behöver kommunen upprätta AI-riktlinjer/rutiner eller liknande och säkerställa att dessa förankras i verksamheterna om detta inte redan har gjorts.

Löpande rådgivning

Löpande rådgivning och information till förvaltningarna utgör huvuddelen av dataskyddsombudets insatser. I den här delen har kommunen en bra process där de flesta frågor kommer innan behandlingen är i gång eller att avtalet med nya leverantörer är tecknade. Det är bra och det är också så vi vill att det ska fungera. När en behandling redan är i gång eller när ett avtal redan är undertecknat är det svårt att göra något åt ett redan ingånget avtal eller ett redan implementerat IT-system.

Här vill vi återigen understryka att personuppgiftssamordnarna har en helt avgörande roll för att identifiera händelser eller förändringar som kräver dataskyddsombudets uppmärksamhet och att dataskyddsombudet också involveras.

Granskningsplan 2025

Granskningen av information till registrerade inom ramen för externa e-tjänster avsåg 2023, varför den granskning som tidigare planerats för 2024 (översyn av processen för och arbetet med konsekvensbedömningar avseende dataskydd) kommer att genomföras under första halvan av 2025.

Således planeras följande granskning utföras under 2025. Detta utesluter varken att ett annat område eller att ytterligare granskningar kan komma att genomföras vid behov.

Konsekvensbedömningar avseende dataskydd (art. 35 Dataskyddsförordningen)

Lite allmänt om granskningen som kommer

Omfattning: Granskningen kommer att omfatta en översyn av processen för och arbetet med konsekvensbedömningar.

Tid: Första-andra kvartalet 2025.

Sammanfattning

Organisation Värnamo kommun har en verksamhet som innebär personuppgiftsbehandling där respektive nämnd är personuppgiftsansvarig för den egna personuppgiftsbehandlingen. De största riskerna är kopplade till de förvaltningar som inom ramen för sin verksamhet hanterar känsliga personuppgifter och personuppgifter om barn, huvudsakligen Omsorgsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen.

Dataskyddsarbetet är inget som en "blir klar med" och verksamheterna behöver behandla dataskyddsarbetet som en del av verksamheten. Värnamo kommun har en fungerande organisation för att hantera frågor om dataskydd. Många frågor identifieras i tid för att verksamheterna till exempel ska hinna beakta risker och frågor om dataskyddet, vilket är positivt. Mot bakgrund av att en inte "blir färdig" kan arbetet bli ännu bättre.

<i>Statistik</i>	Årets statistik över personuppgiftsincidenter och begäranden från de registrerade har samlats in och sammanställts. Sammanfattningsvis ska framhållas att fler incidenter än något tidigare år dokumenteras, vilket dataskyddsombudet ser som positivt. Samtidigt ligger antalet dokumenterade rättighetsbegäranden på en stabil (låg) nivå.
<i>Granskning</i>	Granskningen för 2023 avseende information till registrerade inom ramen för externa e-tjänster har slutförts och presenterats under 2024. Granskningen visade att informationen som ges i externa e-tjänster generellt sett spretar både i hur de personuppgiftsansvariga använder de olika informationslagren och i hur mycket man informerar. Dataskyddsombudet ser fram emot att bistå kommunen i förbättringsarbetet under 2025.
<i>Utbildningar</i>	Dataskyddsbudet höll 2024 års riktade utbildning i januari 2025 avseende hantering av personuppgiftsincidenter samt kamerabevakning där representanter för de personuppgiftsansvariga nämnderna deltog. Utbildning och information till anställda är en förutsättning för att kunna behandla personuppgifter i enlighet med GDPR. Personuppgiftsansvarig uppmanas att säkerställa att befintlig och ny personal får den utbildning som den behöver för att behandla personuppgifter i enlighet med förordningen och den personuppgiftsansvariges interna styrdokument.
<i>AI-användning</i>	Kommunen behöver i lämpligt styrdokument uppdra riktlinjer för AI-användning och säkerställa att dessa förankras i verksamheterna om detta inte redan har gjorts.
<i>Granskning 2025</i>	Granskningen som dataskyddsombudet kommer att genomföra under 2025 omfattar en översyn av processen för och arbetet med konsekvensbedömningar avseende dataskydd.

Erik Österberg

Daniel Glaad

Avtal om kultursamverkan i GGVV-kommunerna

I december 2021 tecknades ett avtal om kultursamverkan i GGVV-kommunerna gällande perioden 2022–2024 mellan ansvariga nämnder i Vaggeryds, Värnamo, Gnosjö och Gislaveds kommuner. Syftet var att skapa en sammanhållen kulturregion med ett ökat utbud och variation för medborgarna. Parterna har enats om nedanstående reviderade avtal för perioden 2025–2027.

Skolklasser med barn och elever från alla skolformer i de fyra kommunerna får besöka följande institutioner med visning utan kostnad: Vandalorum, Smålands konstarkiv, Åminne bruk, Apladalen, Gislaveds industrimuseum, Gislaveds konsthall, Töllstorps industrimuseum, Hylténs industrimuseum, ReMida samt Vinden Skillingaryd. Skolklasser från hela GGVV-regionen får besöka Miliseum på samma villkor som skolorna i Vaggeryds kommun.

Föreningar får hyra lokaler på samma villkor som värdkommunens föreningar på följande ställen: Gummifabriken (scener och möteslokaler), Gislaveds konsertsal, Teatersalongen Skillingehus, Vaggeryds Folkets Hus, Hammargården, Månsidan på Gnosjö bibliotek samt Hylténs industrimuseum.

Även kommunala kulturverksamheter och studieförbund omfattas av detta.

Invånare får nyttja Glashusets aktivitetsrum och delta i Kulturplatåns aktiviteter på samma villkor som Gislaveds kommuns invånare.

Gemensamma marknadsföringsinsatser görs varje termin med syfte att lyfta och tillgängliggöra de olika kommunernas kulturutbud för alla invånare i GGVV-regionen. Arbetet leds av kulturförvaltningens kommunikatör i Värnamo, och parterna finansierar gemensamt en lönekostnad motsvarande fem procent av tjänsten.

Det åligger varje kommun att garantera att den egna kommunens skolor, föreningar och invånare inte får sämre tillgång till den egna kommunens kultur. Förändringar under avtalstiden gällande lokaler och verksamheter kan komma att påverka möjligheterna att nyttja alla delar av avtalet.

Avtalstiden är 2025–2027 och avtalet utvärderas årligen. Under 2027 ska en större utvärdering göras och beslut om en eventuell förlängning fattas.

GGVV 2025

Nadira Kilim
Kultur- och fritidsnämndens ordförande
Vaggeryds kommun

Raymond Pettersson
Kulturnämndens ordförande
Värnamo kommun

Marie Johansson
Samhällsutvecklingsnämndens ordförande
Gislaveds kommun

Kristine Hästmark
Kommunstyrelsens ordförande
Gnosjö kommun

Utvärdering av avtal om kultursamverkan i GGVV-kommunerna

I december 2021 tecknades ett avtal om kultursamverkan i GGVV-kommunerna gällande perioden 2022–2024 mellan ansvariga nämnder i Vaggeryds, Värnamo, Gnosjö och Gislaveds kommuner. Syftet var att skapa en sammanhållen kulturregion med ett ökat utbud och variation för medborgarna.

Avtalsperiodens inledning sammanföll med pandemins slutskede, så hela första året var något av en återstartsfas för kulturen i hela Sverige. Detta påverkade givetvis hur mycket avtalet nyttjades.

Det viktigaste att lyfta fram är att avtalet har bidragit på ett påtagligt sätt till en positiv samverkanskultur i GGVV-regionen. Det har ökat medvetenheten hos personalen i kommunernas kulturverksamheter om vikten av att samarbeta över kommungränserna. I nästa steg har det ökat medvetenheten bland våra kulturföreningar att de kan nyttja lokaler i grannkommunerna och invånarna har fått en ökad medvetenhet om kulturutbudet i hela regionen.

Efter en trevande start har allt fler skolklasser nyttjat möjligheten till besök på några av verksamheterna som ingår i samverkansavtalet. Detta gäller framför allt Vandalorum som haft många besök från andra kommuner, men även Miliseum har sett en ökning av skolbesök från grannkommunerna. Det har förekommit skolbesök även på flera av de andra institutionerna som omfattas av avtalet, även om det är av mer begränsad omfattning.

Föreningar har vid ett antal tillfällen nyttjat lokaler i en grannkommun med de villkor som anges i avtalet. Här ser vi dock ett behov av en informationsinsats, så att fler föreningar blir medvetna om den möjligheten.

Inom kommunikation har en grupp med medarbetare från alla fyra kommunerna genomfört en workshop och ett antal uppföljande möten. Det har resulterat i tre gemensamma kampanjer i kommunernas digitala kanaler, vilket har spridit information om hela GGVV-regionens kulturutbud till invånare i alla fyra kommunerna. Hur många som verkligen besökt kulturevenemang i en grannkommun på grund av detta finns det inga siffror på, men det står klart att det ökat medvetenheten om att vi bor och verkar i en region som sammantaget har ett imponerande kulturbud för både publik och utövare.

Sammantaget så har det varit en försiktig men mycket lovande start för en ökad kultursamverkan i GGVV-regionen. Vi ser inte att behovet av att samverka över kommungränserna minskar framöver, utan det kommer tvärtom att öka. Vi ser det därför som mycket angeläget att få till stånd ett avtal mellan alla fyra kommunerna även för perioden 2025–2027.

GGVV 2015-03-17

David Norrfjärd
Kultur- och fritidschef
Vaggeryds kommun

Mikael Karlsson
Teamchef kultur
Gnosjö kommun

Maria Alexiusson
Kulturchef
Gislaveds kommun

Lars Alkner
Kulturchef
Värnamo kommun

Sun §15

Dnr: SUN.2025.7

10.1

Avtal om kultursamverkan i GGVV kommunerna 2025-2027**Beslut**

Samhällsutvecklingsnämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag att anta förslaget till avtal för kultursamverkan mellan kommunerna i Vaggeryd, Värnamo, Gnosjö och Gislaved.

Ärendebeskrivning

Med syfte att skapa en sammanhållen kulturregion med ett ökat utbud och variation för medborgarna tecknades i december 2021 ett avtal om kultursamverkan i GGVV-kommunerna. Avtalet gällde för perioden 2022-2024 mellan ansvariga nämnder i Vaggeryds, Värnamo, Gnosjö och Gislaveds kommuner.

Avtalet reglerar besök av skolklasser på kulturinstitutioner, hyra av scener och möteslokaler, deltagande i aktiviteter samt gemensam marknadsföring av utvalda kulturprogram från de fyra kommunerna. Grunden är att värdkommunens regler och förutsättningar gäller även för besökare och deltagare från de övriga kommunerna i GGVV-området.

Varje kommun ansvarar för att garantera att den egna kommunens skolor, föreningar och invånare inte får sämre tillgång till den egna kommunens kultur.

Ett reviderat avtal för perioden 2025–2027 har tagits fram. Under 2027 ska en större utvärdering göras och beslut om en eventuell förlängning fattas.

Samhällsutvecklingsförvaltningen föreslår att nämnden beslutar att anta förslaget till avtal för kultursamverkan mellan kommunerna i Vaggeryd, Värnamo, Gnosjö och Gislaved.

Den 10 februari 2025 föreslog samhällsutvecklingsnämndens arbetsutskott att nämnden avslår förvaltningens förslag att anta förslaget till avtal för kultursamverkan mellan kommunerna i Vaggeryd, Värnamo, Gnosjö och Gislaved.

Beslutsunderlag

Protokoll 2025-02-10 - SUNau §12

Avtal om kultursamverkan i GGVV kommunerna 2025-2027.docx

Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-15

Yrkanden

Johanna Gullberg (M) med instämmande av Sandy Lind (WeP), Dennis Ernst (M), Rose-Mari Modén (S), Jörgen Karlsson (S), Simon Sowa (M) Pauline Barvö (WeP), Emanuel Larsson (KD) och Tony Scammel (SD): Bifall till arbetsutskottets förslag.

Anders Karlsson (MiG): Bifall till förvaltningens förslag och avslag på arbetsutskottets förslag.

SUN §15 (forts.)

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och på förvaltningens förslag och finner att nämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till:

Vaggeryds kommun

Värnamo kommun

Gnosjö kommune

Plats och tid: Sammanträdesrum biblioteket Gummifabriken, kl. 14.00-16.00

Beslutande: Filip Wihren Andersson, omsorgsnämnden, ordförande
Margareta Lindahl, omsorgsnämnden
Ibrahim Candemir, samhällsbyggnadsnämnden
Billy Mähler, servicenämnden
Gottlieb Granberg, teknik- och fritidsnämnden
Magnus Larsson HLR
Lennart Ottosson, HRF
Emma Åverling, Neuroförbundet Östbo/Västbo
Kerstin Berggren, FUB
Margareta Boode, SRF
Lars-Åke Sandberg, PSO
Maria Grimstål, Autism Jönköpings län

Övriga deltagande: Sandra Viktorin, förvaltningschef
Kristina Rindert, sekreterare
Lennart Malm, ersättare Neuroförbundet Östbo/Västbo
Gudbrand Brun Baekken HR partner § 5
Dan Lundgren, utvecklingschef § 6

Justeringens plats och tid: Omsorgsförvaltningen, Värnamo, 2025-

Sekreterare:

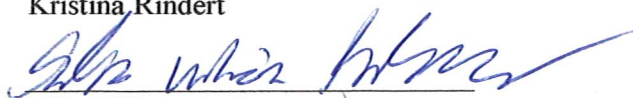

Kristina Rindert

Paragrafer:

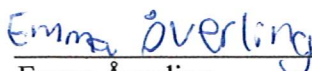
1-9

Ordförande:

Filip Wihren Andersson

Justerare:

Emma Åverling

KTR § 1

Upprop

KTR § 2

Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs.

KTR § 3

Val av justerare

Emma Åverling

KTR § 4

Genomgång av föregående protokoll

Inget att tillägga.

KTR § 5

Tema

Feriearbetare

Gudbrand Brun Baekken från Värnamo kommuns HR avdelningen informerade rådet kring feriearbete för kommunens ungdomar. Se bilaga 1. Det är en utmaning med kompetensförsörjning och ungdomarna är våra framtida medarbetare.

Kravet är att man går i åk 1 eller 2 på gymnasiet och att man är bosatt i Värnamo kommun, dessutom ska man vara inskriven på ett gymnasieprogram. Max två somrar och i tre veckor kan man bli erbjuden feriearbete.

Det finns ungdomar som har särskilda insatser och där är åldersgränsen 19 år.

Kommunens föreningar har möjlighet att ta emot feriearbetare och har ett eget arbetsgivaransvar.

Ca 100 ungdomar brukar få arbete.

Ungdomar med funktionsvariation har svårt att komma ut på arbetsmarknaden, Maria Grimstahl önskar att Värnamo kommun arbetar med frågan hur vi ska kunna erbjuda dessa ungdomar möjligheten att få ett feriearbete. Frågan måste lyftas i personalutskottet.

Det finns kommuner som erbjuder alla ungdomar med funktionsvariation att få in en fot på arbetsmarknaden.

Om vi ska kunna skapa förutsättningar för den här målgruppen måste man titta på helheten det krävs åtgärder och ett nytt tankesätt.

Arbetsmarknadsenheten kan möjligen vara den enhet som ansvarar för detta.

Filip Wihren Andersson får uppdraget att tillsammans med Kristina Rindert översända en skrivelse till Kommunalstyrelsen och dess personalutskott.

Justerare

Tillgänglighetsrådet vill uppmärksamma Kommunstyrelsen och dess personalutskott om behovet att inkludera gymnasieungdomar med funktionsvariation i arbetet med att erbjuda feriearbete. Rådet önskar vidare att Kommunstyrelsen och dess personalutskott inför budget 2026 avsätter budgetmedel för ändamålet. Denna del av protokollet tillskickas Kommunstyrelsen särskilt för kännedom.

KTR § 6

Brukarundersökning Funktionshinderomsorgen

Dan Lundgren presenterar brukarundersökningen för 2024. Resultaten var klara i november. Se bilaga 2.

Det är inte så många som deltagit och små förändringar kan göra stor skillnad.

Undersökningen visar att vi har en del att arbeta med tex när det gäller inflytande.

Omsorgsförvaltningen jobbar vidare med nämndens målarbete och förvaltningen arbetar med målarbete på enhetsnivå.

Viktigt att använda och följa upp undersökningen.

KTR § 7

Anmälda frågor

Inga anmälda frågor.

KTR § 8

Tillgänglighetspris

Nomineringsperioden har startat och sista dag för nominering är 30 april 2025. Vinnaren erhåller 5 000 kronor, ett diplom samt ett unikt konstverk som skapats av deltagare i kommunens dagliga verksamheter.

Prisutdelningen sker vid nationaldagsfirandet den 6 juni i Apladalen.

KTR § 9

Kort information från kommunen

Omsorgsnämnden

Filip:

Ekonomi

Underskottet på 40 mkr har vänt prognosen och vi har ett preliminärt ett överskott på 10 mkr. Det innebär att vi skifta fokus och arbeta mer med kvalitet och utveckling. Det pågår en utredning om att kräva ett utdrag från belastningsregistret på alla nyanställda inom omsorgsförvaltningen, den ska återrapporteras den 31 mars.

Rådet ställer frågan om all personal inom omsorgsförvaltningen har kunskap om lågaffektivt bemötande för att undvika farliga situationer?

Yrkesresan inom socialtjänsten är en nationell kompetenssatsning och i baspaketet ingår utbildning i lågaffektivt bemötande. Det finns även en fördjupad nivå där man kan titta på en specifik nivå eller individ/arbetslag.

Justerare

Maria Grimstahl tipsar om en metod som heter studio 3, länk för mer information om den metoden bifogas protokollet.

[Studio 3 - bemöt utmanande beteende lågaffektivt - Lära](#)

Sandra:

Man har fattat ett beslut att stänga restaurangerna på Forsgården och Luddö, det är för få som nyttjar möjligheten att äta på dessa restauranger. Invigning av ny mötesplats på Navet har ägt rum det är en samverkan mellan medborgarförvaltningen och omsorgsförvaltningen. Mötesplatsen öppnar upp för seniorer där man kan träffas för samvaro och olika aktiviteter tillsammans.

Kommunstyrelsen

stora investeringar framöver.

Barn- och utbildningsnämnden

Ej närvarande

Kulturnämnden

Ej närvarande

Servicenämnden

Servicenämnden har haft besök av Karl Mats Bodestad, överförmyndarnämnden
Priserna har höjts i restaurangerna.

Samhällsbyggnadsnämnden

Återkoppling från trafikplanen.
Detaljplan kring nya polishuset är ute på granskning.
Elsparkscyklar, testperioden avslutas den 31 mars kommer man att göra en utvärdering ser hur det fungerat, hittills har man fått in 14 anmälningar av felparkerade elcyklar.

Teknik- och fritidsnämnden

Trafikplan för många år framöver viktigt att man svarar på den.
Föreningar som kan söka aktivitetsbidrag
Markeringar för synskadade på stolpar är borta och man önskar från rådets sida att nya markeringar sätts upp.
Om man känner att det finns otrygga platser så kan man kontakta fältarna som nattvandrare för att öka trygghet och säkerhet.
Föreningar kan anmäla sitt intresse för att nattvandra med minst 5 personer tillsammans med fältarna, det är oftast föreningar som vänder sig till barn och ungdomar som gör detta.

Medborgarnämnden

Ej närvarande

Justerare

Plats och tid: 22 januari 2025 kommunfullmäktigesalen, Värnamo
Kl. 09.00-11:30

Beslutande: Filip Wihren Andersson, omsorgsnämnden, ordförande
Håkan Johansson, kommunstyrelsen
Gottlieb Granberg, teknik och fritidsnämnden
Karl-Mats Bodestad, överförmyndarnämnden
Göran Johansson, medborgarnämnden
Märit Johansson, PRO Värnamo
Irene Lilja, PRO Värnamo
Anita Adesund, PRO Bredaryd
Irene Malm, SPF Forsheda
Leif Nygren, SPF Bor/Rydaholm
Gunborg Lindblad, PRO Rydaholm
Anna-Lisa Johansson, SPF Värnamo
Inger Gustavsson, RPG
Brita Johansson, SKPF

Övriga deltagande: Sandra Viktorin, omsorgschef
Kristina Rindert, sekreterare
Berber de Jong, säkerhetssamordnare, § 5

Justerings plats och tid: Omsorgsförvaltningen, Värnamo, 2025-02-07

Sekreterare:

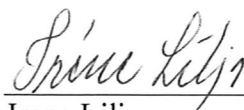

Kristina Rindert

Paragrafer:
1-9

Ordförande:

Filip Wihren Andersson

Justerare:

Irene Lilja

KPR § 1

Upprop

Sekreterare Kristina Rindert håller upprop.

KPR § 2

Fastställande av dagordning

Inga tillkommande ärenden.

KPR § 3

Ständig justerare

Irene Lilja.

KPR § 4

Genomgång av föregående protokoll

Inget att tillägga

KPR § 5

TEMA Brottsförebyggande arbete

Berber de Jong säkerhetssamordnare i Värnamo Kommun informerade rådet om det brottsförebyggande arbetet.

Se bilaga 1.

Det är viktigt att polisanmäla om man blir utsatt för ett brott, även om ärendet blir nedlagt så kommer det med i statistiken.

Man har varit ute på några särskilda boenden och olika mötesplatser för äldre och informerat om arbetet. Man har gjort även gjort trygghetsvandringar för att kunna lokalisera speciella platser som kan upplevas otrygga.

KPR § 6

Tema för 2025

Räddningstjänstens fixartjänst

Kris och beredskap

Biståndsbedömning

KPR § 7

Digitala lösningar

Sandra Viktorin informerade om att omsorgsförvaltningen ständigt arbetar med strategiska områden för att kunna ställa om och hitta nya arbetssätt.

Två större lösningar är aktuella just nu:

Arbetstelefoner "en till en" innebär att varje undersköterska inom hemtjänsten har personliga telefoner vilket gör det lättare att läsa dokumentation och klara det dagliga arbetet. Man öppnar de digitala låsen och digitala läkemedesskåp med telefonerna. Det planeras att alla sjuksköterskor ska ha personliga telefoner i framtiden.

Införandet av digitala läkemedesskåp är i gång.

KPR § 8

Kort information från nämnderna.

Omsorgsnämnden

Prognos för 2024 är ett plus på 10 mkr. Anledningen är en mängd faktorer, bl.a minskad mer och övertid, minskad sjukfrånvaro.

Anställningsstopp har upphört.

Nomineringsperioden har startat och sista dag för nominering är 30 april 2025.

Vinnaren erhåller 5 000 kronor, ett diplom samt ett unikt konstverk som skapats av deltagare i kommunens dagliga verksamheter. Prisutdelningen sker vid nationaldagsfirandet den 6 juni i Apladalen

För att kunna behålla servicen inom vård och omsorg eftersträvar man mer samverkan med ideella organisationer, civilsamhället är viktigt i detta.

Kommunstyrelsen har lämnat ett uppdrag till omsorgsförvaltningen att revidera riktlinjer för trygghetsboende. Arbetet pågår och ska rapporteras till omsorgsnämnden i mars. Man tittar i andra kommuner hur trygghetsboende bedrivs, det är vanligt att kommunala bostadsbolag driver detta.

Omsorgschef

Invigning av ny mötesplats på Navet har ägt rum, det är en samverkan mellan omsorgsförvaltningen och medborgarförvaltningen. Till mötesplatsen kommer man att bjuda in till olika aktiviteter och riktar sig till alla åldrar.

Beslut har nu fattat att restaurangen på Luddö ska stängas, när vet man inte i dagsläget, restaurangen på Forsgården i Forsheda är stängd sedan en tid tillbaka.

Rådet frågar om den nya socialtjänstlagen, SoL kommer att kräva mycket merarbete när det blir fler krav i lagen? Sandra svarar att det kommer att bli interna workshops där även politikerna är inbjudna till. SKR är ett bra stöd i frågor kring den nya SoL .

Rådet har en önskan om att få vara med på något eller några workshops.

28–30 januari är det upplevelseverkstad för samtliga elever i åk 8. Där kommer omsorgsförvaltningen tillsammans med regionen att visa elever i åk 8 olika aktiviteter inom vård och omsorg. Målet är att fler ska vilja arbeta i vård och omsorg och att fler söker sig till vård och omsorgsprogrammet.

Kulturnämnden

Ej närvarande

Medborgarnämnden

Ekonomi – 7 mkr.

Ek bistånd ökar.

Svårt att få familjehem.

Jourfamiljer saknas.

Jätteviktigt med forum där man kan träffa blivande familjehem.

Inom medborgarförvaltningen har man ett 20 tal mentorer som fungerar som förebild för ungdomar i det dagliga livet.

Överförmyndarnämnden

Budget i balans

Antalet ärende är konstant, ca 1100 för alla fyra kommunerna

Ingen god man bör ha fler än 25 ärenden.

Byter verksamhetssystem, blir säkrare och enklare för handläggaren.

Nya socialtjänstlagen kommer att beröra överförmyndarnämnden till viss del.

För att få fler intresserade har man satt upp affischer ute i samhället.

Servicenämnden

Ej närvarande

Kommunstyrelsen

Uppföljning ekonomi, årsbokslutet är färdigt 5 februari.

Riktlinjer för konkurrens, kan upphandla om man kan göra en verksamhet bättre än kommunen, tex leverera mat.

Trafikplanen är snart klar.

Elsparkscyklar uppföljning, har fungerat bra med de man kan hyra. Polisen har inte haft bekymmer.

Teknik och fritidsnämnden

Föreningars aktivitetsbidrag ska även gälla för äldres föreningar.

Investeringsbudget hela kommunen, stort behov.

Trafikplanen, kom gärna med inspel.

Trafikplan för ytterområdena kommer senare.

Näringsidkare är positiva till trafikplanen.

City är en utmaning, handlarna kämpar.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ej närvarande

Justera

KPR § 9

Ärenden – från pensionärsorganisationerna

1. *Behöver man ha egna försäkringar när man bor på särskilt boende, SÄBO?*
- När man bor på särskilt boende måste man ha en egen hemförsäkring.
Kommunen har ingen olycksfallsförsäkring för äldre även den måste man själv stå för. En olycka som är orsakad av personal kan man begära ersättning för.
2. *Vilka rutiner gäller när brukare anklagar personal för misshandel, stöld, övergrepp e.dyl.?*
-Är man utsatt för brott ska man polisanmäla, även anmäla till ansvarig chef.
Om missförhållande råder är omsorgsförvaltningen skyldiga att utreda detta.
Vi ska förtydliga våra interna rutiner.
3. *Har antalet avvikelserapporter förändrats sedan personalstyrkan minskades?*
Man kan inte se att antalet avvikelser ökat pga antalet minskad personal.
4. *Vem ansvarar för skötsel av Gröntippen?*
Skötsel för Gröntippen ansvara SÅM för. Gottlieb Granberg tar med sig informationen till rätt instans att hela området är väldigt lerigt och smutsigt.
5. *Krävs det ett utdrag ur belastningsregistret vid nyanställningar?*
Det pågår en utredning om att kräva ett utdrag från belastningsregistret på alla nyanställda inom omsorgsförvaltningen, den ska återrapporteras den 31 mars.

Sun §15

Dnr: SUN.2025.7

10.1

Avtal om kultursamverkan i GGVV kommunerna 2025-2027**Beslut**

Samhällsutvecklingsnämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag att anta förslaget till avtal för kultursamverkan mellan kommunerna i Vaggeryd, Värnamo, Gnosjö och Gislaved.

Ärendebeskrivning

Med syfte att skapa en sammanhållen kulturregion med ett ökat utbud och variation för medborgarna tecknades i december 2021 ett avtal om kultursamverkan i GGVV-kommunerna. Avtalet gällde för perioden 2022-2024 mellan ansvariga nämnder i Vaggeryds, Värnamo, Gnosjö och Gislaveds kommuner.

Avtalet reglerar besök av skolklasser på kulturinstitutioner, hyra av scener och möteslokaler, deltagande i aktiviteter samt gemensam marknadsföring av utvalda kulturprogram från de fyra kommunerna. Grunden är att värdkommunens regler och förutsättningar gäller även för besökare och deltagare från de övriga kommunerna i GGVV-området.

Varje kommun ansvarar för att garantera att den egna kommunens skolor, föreningar och invånare inte får sämre tillgång till den egna kommunens kultur.

Ett reviderat avtal för perioden 2025–2027 har tagits fram. Under 2027 ska en större utvärdering göras och beslut om en eventuell förlängning fattas.

Samhällsutvecklingsförvaltningen föreslår att nämnden beslutar att anta förslaget till avtal för kultursamverkan mellan kommunerna i Vaggeryd, Värnamo, Gnosjö och Gislaved.

Den 10 februari 2025 föreslog samhällsutvecklingsnämndens arbetsutskott att nämnden avslår förvaltningens förslag att anta förslaget till avtal för kultursamverkan mellan kommunerna i Vaggeryd, Värnamo, Gnosjö och Gislaved.

Beslutsunderlag

Protokoll 2025-02-10 - SUNau §12

Avtal om kultursamverkan i GGVV kommunerna 2025-2027.docx

Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-15

Yrkanden

Johanna Gullberg (M) med instämmande av Sandy Lind (WeP), Dennis Ernst (M), Rose-Mari Modén (S), Jörgen Karlsson (S), Simon Sowa (M) Pauline Barvö (WeP), Emanuel Larsson (KD) och Tony Scammel (SD): Bifall till arbetsutskottets förslag.

Anders Karlsson (MiG): Bifall till förvaltningens förslag och avslag på arbetsutskottets förslag.

SUN §15 (forts.)

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och på förvaltningens förslag och finner att nämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till:

Vaggeryds kommun

Värnamo kommun

Gnosjö kommune

§ 64 Dnr: KS.2025.166

Uttag ur resultatfond till anställning på biblioteket

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till kulturnämnden som har att fatta beslut om uttag ur nämndens egen resultatfond.

Ärendebeskrivning

Kulturnämnden beslutade den 29 januari 2025, § 3

att föreslå kommunstyrelsen besluta

att lyfta 300 000 kronor ur kulturnämndens resultatfond till att tidigare lägga en tillsvidareanställning av en bibliotekarie.

Kommunens ekonomiavdelning har informerat om att det enligt kommunens reglemente för nämndernas resultatfonder framgår att uttag ur resultatfond beslutas i respektive nämnd.

Yrkanden

Ordföranden yrkar att kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till kulturnämnden som har att fatta beslut om uttag ur nämndens egen resultatfond.

Beslut skickas till:

Kulturnämnden

Ekonomiavdelningen

From: Veronica Gustafsson
Sent: 2025-03-18 11:34:28
To: Veronica Gustafsson
Subject: VB: Året med Jönköpings läns museum
Attachments: 2024_AretMedLansmuseet_mejl.pdf

Från: Iréne Lindstrom <irene.lindstrom@jkpglm.se>

Skickat: den 18 mars 2025 08:11

Till: Iréne Lindstrom <irene.lindstrom@jkpglm.se>

Ämne: Året med Jönköpings läns museum

ÅRET MED LÄNSMUSEET

Året med länsmuseet är en publik version bestående av axplock från en mer omfattande verksamhetsberättelse. Tanken är att på ett lätt och överskådligt sätt förmedla en känsla, samt sprida kunskap om en omfattande och outhärlig verksamhet som berikar länet och de människor som lever här.

Genom vår verksamhet bidrar vi till forskning, fri åsiktsbildning och kulturupplevelser på allas lika villkor och det demokratiska samhällets utveckling, något vi också på ett tillgängligt sätt vill lyfta fram. Vi vill även att läsaren ska få en inblick i kulturarvets betydelse, liksom länsmuseets roll som en spännande och inspirerande mötesplats.

Håll till godo!

Vänliga hälsningar
Johan Gärskog
Länsmuseichef

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

Box 2133, 550 02 Jönköping • Besöksadress: Dag Hammarskjölds plats 2

Växel: 036-30 18 00

www.jonkopingslansmuseum.se

Enligt GDPR vill vi informera dig om att dina personuppgifter via denna e-post kommer att behandlas.

Läs mer på www.jonkopingslansmuseum.se/integritetspolicy

ÅRET MED LÄNSMUSEET

2024

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

Foto: Sofie Jarl, Albin Hovlin, Åsa Rosén, Anna Hållams,
Eskil Laago, Lotten Haglund, Veronica Olofsson

Grafisk form: Åsa Rosén
Infografik: Sofie Rehncrona
Tryck: Kjells Tryckeri

© 2025 Jönköpings läns museum

Innehåll

INLEDNING

Högt förtroende ger framtidshopp	4

EN BREDD AV UPPLEVELSER

För alla sinnen och åldrar	6
Workshops och visningar	6
Sinnligt och hudnära	6
Färgkraft och hoppfullhet.....	8
Unga konstnärliga uttryck tog plats.....	8
Kreativ gemenskap.....	8
Hållbar kunskap.....	8
Museibutiken utvecklas	8

TILLGÄNGLIGHET & LÄNSNÄRVARO

Nya perspektiv som berör.....	11
Gratis buss för elever	11
Livesänd kunskap och välbesökta vandringar.....	11
Nätverkande, källkritik och sanningsspaning.....	11

KUNSKAPSUPPBYGGNAD

Det förväntade och det oväntade.....	12
Sensationellt fynd på Visingsö	12
Norra Ljunga kyrka	15
Kockska huset.....	15
Utflykt i tid och rum	16
Besök i konserveringsateljén.....	16
Det är människan som gör hemmet.....	13
Stadens kolonister	18

SAMHÄLLET'S MINNE

Samlingar och arkiv i utveckling.....	21
Växelverkan och dynamik.....	21
Björkmans konstsamling.....	21
Ett tillgängligt arkiv.....	22

KORT OM ÅRET

2024 i siffror.....	24
Årets resultat.....	25
Upptäck mer	26

Högt förtroende ger framtidshopp

En viktig del i läns museets grunduppdrag är att museet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till forskning och fri åsiktsbildning samt kulturupplevelser på allas lika villkor.

Museets medarbetare strävar dagligen mot att vara en mötesplats där människor med olika bakgrund kan få ny kunskap och nya insikter om vår historia, vår omvärld och också om sig själva. Vi vill verkligen inspirera, samverka och ge plats för olika åsikter och värderingar, utmana och låta besökare bli berörda, ge möjlighet till aktivt deltagande i olika aktiviteter och att göra sin röst hörd!

Inte sällan får vi av besökande från när och fjärran höra att vi har ett fantastiskt läns museum – som dessutom är gratis och tillgängligt för alla. Smaka på orden igen: fantastiskt, gratis & tillgängligt!

SOM-institutets förtroendeundersökning som under året presenterats visar att landets museer har ett rekordhøgt förtroende, en förtroendenivå som ingen annan bransch kan mäta sig med. Från läns museets sida gör vi vårt yttersta för att förvalta detta förtroendekapital.

Förutsättningen för en väl fungerande verksamhet är utan tvekan ett väl fungerande internt arbete. Områden som ofta verkar i det tysta, men som är ytterst viktiga för att bibehålla och utveckla kärnverksamheten. Vi vill passa på att lyfta alla medarbetare som arbetar inom dessa områden vars insatser i slutändan kommer besökare och användare till godo!

Det är med tillförsikt och framtidshopp som vi tar oss an framtidens utmaningar, och de finns naturligtvis! Exempelvis är behovet av nya och verksamhetsanpassade magasinslokaler skriande. Kompetensöverföring och kompetensförsörjning är andra strategiska områden som innebär både utmaningar och möjligheter.

Till sist vill vi betona lusten i att skapa förutsättningar och att ta del av all verksamhet som sker på läns museet, en lust som vi gärna vill dela med oss av.

Vi ses på läns museet!

Johan Gärskog, läns museichef
Anders Gustafsson, ordförande i museets styrelse

För alla sinnen och åldrar

EN BREDD AV UPPLEVELSER

Som alltid eftersträvar vi på läns museet varje år en bredd i utbudet. Bland annat aktualitet genom utställningen **Kanon**, samtidigt som kulturkanon debatterades flitigt i samhället som begrepp och måttstock. Hur sker urval och vem bestämmer vilka verk som ska ingå?

Årets länssalonger presenterade länets konstnärer och framtidens lovande unga konstnärer. Mångfald lyftes även genom Transtillstånd med tematik kring köns-eufori som begrepp. Ett tema som även visas i vår basutställning Kampen i tiden, med berättelser om människors kamp och hur detta präglar det samhälle vi tillsammans skapar idag. Utställningen fick en ny temastation, Fyren, skapad av våra museitekniker.

Hållbarhet lyftes utifrån ett miljöperspektiv genom utställningen Förpackad och i pedagogiska program kopplade till utställningen Sötvatten - en värld av liv.

Designutställningen kring mopeden som företeelse lockade en ny grupp besökare till museet! Museiparken fylldes av länets mopedentusiaster och ver-nissagens vanliga bubbel och chips fick göra plats åt klassiska småkakor och chokladdryck i utställningens anda. Genom bredd i vårt utbud vill vi skapa en känsla av att vi är hela länets museum.

Besökarna välkomnas av våra värdar som tillsammans med våra pedagoger ger möjlighet för fritt kreativt skapande i de öppna verkstäderna. Och i museibutiken kan man nu möta ett utökat eget utbud; bland annat genom en satsning på utställningsaffischer.

Skolklasser fortsätter att besöka oss för att ta del av de olika pedagogiska program som museet erbjuder. Programverksamheten lockar olika besökargrupper, så att vi kan vara en kunskapsuppbyggande plats som tillgängliggör och utvecklar upplevelser med något som passar alla.

Workshops och visningar

2024 fortsatte vår populära workshopserie Kreativa händer, där deltagarna får utforska hantverkstekniker för att skapa hållbara och personliga saker i olika material. Alla är välkomna, oavsett nivå, och under året har besökarna utforskat gipsgjutning, quilling, kransbindning, ljusstillverkning och Sashiko-sömnad. Evenemanget genomförs tillsammans med Hems-löjden i Region Jönköpings län och är uppskattade tillfällen till kreativa och sociala möten.

Tillsammans med JONK! Scenkonst arrangerade vi cirkuskroki, där besökarna fick fånga rörelse och uttryck genom snabba teckningar när cirkusartisten Benjamin jonglerade och cyklade enhjuling. Under koncentration och mycket skratt fick vi en inspirerande upplevelse av att teckna tillsammans, med deltagare från 11 till 80 år.

Museet har under året erbjudit öppna visningar på en mängd olika teman och ämnen som reflekterar hela museets verksamhet. Vi har nått en bred publik av olika åldrar och intressen, kring teman som Jönköpings historia, Frälsningsarmén, berättelsen om Sagas svärd samt berättelsen om förlisningen av fartyget Per Brahe, där familjen Bauer omkom.

Sinnligt och hudnära

Queert mod, syskonskap och minnesstunder för döda vänner. Lyckorusen av att ibland kunna vara precis den en är.

Konstnären Zafira Vrba Woodski förändrade vår stora vita utställningssal till ett färggrant glittrande kalejdoskop genom utställningen Transtillstånd. Olika perspektiv och upplevelser möttes sida vid sida och berörde besökare från hela landet genom film, foto, ljud och skulpturala installationer. Transtillstånd var den svensk-tjeckiska konstnären Vrba Woodski största separatutställning hittills.

49

Vår workshopledare var verkligen fantastisk. Medryckande, entusiasmerande och med stor förmåga att verkligen sprida glädje för sitt område. En toppenkväll på museet helt enkelt!

Besökarröst

Ett modernt besök med digitala inslag! Kul att få använda flera sinnen och röra sig under besöket! Lärorikt och viktigt för eleverna – alla har inte möjlighet att se ett museum om de inte gör det i skolans regi.

Pedagog, Habo kommun

Färgkraft och hoppfullhet

Unga konstnärliga uttryck tog plats

Även 2024 visades utställningen Normstorm hos oss, där elever från Jönköpings skolor varje år skapar verk som ifrågasätter normer, för att bidra till en öppen och tolerant stad.

Normstorm gav många skolklasser chansen att reflektera kring normer och deras påverkan på jämställdhet och jämlikhet. Flera av årets bilder handlade om psykisk ohälsa, vilket berörde eleverna djupt, och det fanns även flera verk som tog upp funktionsnedsättningar. Under visningar av utställningen är vårt syfte alltid att förmedla hopp och påminna eleverna om att de inte är ensamma om sina funderingar och tankar.

Ungdomar med anknytning till länet kunde också söka in med sina verk till Ungdomens vårsalong, som genomförs i samarbete med Jönköpings läns konstförening samtidigt som Länssalongen vartannat år. En jury valde ut verk där figurativt måleri i akryl och olja varvades med skisser i blyerts och bläck. Nytt för i år var flera skulpturala verk och ett fåtal digitalt skapade verk. Uttrycken var många – från finstilt detaljerat till explosiva expressioner.

Kreativ gemenskap

I år firade vi QomUt med Regnbågspyssel i våra verkstäder, Stadsvandring med Mian Lodalen och Erik Lindfelt på Öster och med en särskild familjeträff i samarbete med Jönköpings nätverk för Regnbågsfamiljer.

Vi från läns museet fanns även på plats i Rådhusparken under PridePark och minglade med glada barn och vuxna som tillverkade egna pins och fick ansiktsmålning av museets kreativa medarbetare. Vi passade även på att berätta om vår verksamhet och dela ut uppskattad merch som gympapåsar och armband.

Hållbar kunskap

Hållbarhet ur olika aspekter är alltid relevant. På läns museet vill vi vara delaktiga och har arrangerat publik verksamhet kring ämnet, där våra besökare kunnat få mer kunskap.

1 juni – 15 sep visades utställningen Förpackad av konstnären Mattias Käll. Han arbetar ofta med frågor om klimat och miljö som presenteras genom fotografi, installationer och performance. I utställningen undersöktes människans relation till förpackningsplast. Mycket av det vi idag köper har en förpackning, ofta av plast och materialet blir ett problem när det ska in i naturens kretslopp.

Under Klimatveckan i Jönköpings län genomfördes tre program. Först ut var Svinnlandet – dumpstringslyx och klimatavtryck av Andreas Jakobsson. Sedan följde föreläsningen Frivillighet eller tvång? Om politikens roll för att hantera hållbar utveckling av Sverker Carlsson Jagers, professor i Statsvetenskap och miljöpolitik vid Göteborgs universitet. Den avslutande delen var ett panelsamtal om hållbarhet Människa och miljö – förändringar går långsamt. Panelen bestod av Mattias Käll, konstnär, Maria Cannerborg, Miljöchef Region Jönköpings län och Sara Bergqvist, Hållbarhetsstrateg Eksjö kommun. Moderator var Sverker Carlsson Jagers.

Museibutiken utvecklas

Museibutiken har under året fortsatt utveckla sitt sortiment av unika produkter kopplat till museet och Jönköping.

Försäljningen i butiken har varit god – en av anledningarna är att vi alltid har ett uppdaterat sortiment kopplat till säsong och aktuella utställningar. Ständigt pågår ett noggrant arbete med att välja produkter ur ett hållbarhetsperspektiv som ska passa våra målgrupper.

51

”

Blev helt tagen
av Normstorm. Många
intressanta, djupa tankar.

Ni har stans mysigaste butik.
Varorna känns verkligen
handplockade och är så fina!

Besöksröster

*Det var helt
fantastiskt att komma till er!*

*Eleverna var helt fångade av
Kampen i tiden och även vi lärare. Vi som
byskola är otroligt tacksamma att få
komma till en större stad med ett större
kulturutbyte. Det hade kanske inte varit
möjligt om ni inte bidrog till resan.*

Pedagog, Vetlanda kommun

Nya perspektiv som berör

Gratis buss för elever

För tredje året i rad bjöd vi, tillsammans med Länsförsäkringar Jönköping, Simonssongruppen, HAGS Sverige och Nordlo Jönköping, 1 500 elever på gratis bussresor till museet.

Målet för satsningen är fortsatt att inspirera ungdomar att reflektera över hur dagens handlingar blir till framtidens kunskap och berättelser. Och att göra länets kulturarv tillgängligt för skolklasser från hela regionen. Grundskole- och gymnasieelever får en kostnadsfri resa till museet och möter där våra museipedagoger och tar del av något av våra pedagogiska program. Sedan 2022 har 3 000 elever tagit del av initiativet. Med samarbetet vill länsmuseum och företagen ge länets unga invånare bättre koppling till sin omgivning, för att bidra till en region där man vill stanna kvar och bygga sin framtid.

Livesänd kunskap och välbesökta vandringar

Under året har vi fortsatt med den omtyckta föreläsningsserien Onsdagskväll med museet.

Platserna har snabbt tagit slut och de besökare som inte fått plats på museet har i stället kunnat följa föreläsningen hemifrån via gratis livesändning. Allt för att göra kultur och kunskap tillgängligt för fler. AI fortsatte att vara på mångas läppar under året, så även här på museet. Journalisten och föreläsaren Emanuel Karlsten bjöds in till en av onsdagskvällarna och föreläste om AI bortom wow och dystopier. En mycket uppskattad och aktuell föreläsning.

Ett annat av årets evenemang var guidade kulturvandringar runtom i Jönköpings län. Besökarna kunde ta del av den intressanta historien kring Utvängstorp kyrka och Myresjö kyrka. De har också fått möjlighet att fördjupa sig i hur människor levde för mer än 500

år sedan, när våra arkeologer guidade besökarna runt i området där Medeltidsstaden Jönköping tidigare låg.

Länsmuseumets viktiga arbete har också lyfts genom korta filmer i sociala medier. Inlägg under året har till exempel varit när våra arkeologer hittade två mynt på Kapellgatan i centrala Jönköping, lokala designfavoriter från Museibutiken, hur museiteknikerna bygger inför en utställning och våra arkivarier har berättat om olika guldkorn från arkivet.

Nätverkande, källkritik och sanningsspaning

I samarbete med Nässjö kommun bjöd vi i slutet av maj in till en nätverkslunch, som mötesplats för samtal och inspiration.

De inbjudna gästerna samlades för mingel på Kulturhuset Pigalle. Hannes Ewehag, doktorand och ansvarig för det Medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet på Jönköping University, föreläste om Källkritik bland viraler, alternativa fakta och fejkade nyheter. Det blev en förmiddag med trevliga samtal, god mat och kloka insikter att ta med sig vidare in i vardagen.

Under hösten satsade länsmuseum och Skådebanan Småland på viktiga samtal om kunskapsresistens. Trollfabriker, desinformation och konspirationsteorier. Vetenskapsjournalisten och författaren Emma Frans mötte inbjudna gäster i serien Sanningsspaning med Emma Frans.

Här lyftes många angelägna frågor. Varför är det så lätt att söka bekräftelse för egna övertygelser, framför att ta till sig etablerade fakta? Vilka är riskerna och hur får vi en annan utveckling? Tillsammans med inbjudna gäster diskuterades olika perspektiv, där publiken guidades genom frågor och insikter. Samtalsserien tog plats både på länsmuseum och på Sörängens folkhögskola i Nässjö, samt livesändes.

Det förväntade och det oväntade

Kunskapsuppbyggnad pågår hela tiden. I små som stora projekt stöter vi på både förväntade och oväntade resultat som adderar, kompletterar och ibland reviderar vårt vetande kring länets historia.

Vi inventerar, utreder, undersöker och analyserar kontinuerligt såväl materiella som immateriella kulturarv, ibland tematiskt, ibland geografiskt avgränsat. Inte bara museets arkiv fylls på med handlingar och fakta, utan även personalens kunskap och erfarenhet växer.

En liten arkeologisk schaktningsövervakning i mars månad vid Brahekyrkan på Visingsö uppenbarade en närmare 900 år gammal händelse – en begravning av en man i 20-årsåldern som fått med sig en börs med 170 silvermynt. Unika mynt och brakteater från 1100-talet som kompletterar den tidiga svenska mynthistorien. Våren 2025 kommer fynden att visas i en utställning på läns museet.

Särskilda projekt med utgångspunkt i vårt FoU-program diskuteras och initieras genom museets forskningsråd. Under några år har det bedrivits ett projekt kring koloniträdgårdar i Jönköping som 2025 kommer att resultera i två utställningar och en publikation. Som en avknoppning av koloniträdgårdsprojektet initierades 2024 också projektet ”Koloniområden i stadsplaneringen – Kulturella ekosystemtjänster i kläm?” finansierat via Riksantikvarieämbetets forskningsmedel.

Sedan 2021 pågår också ett projekt kring Jönköpings stads tänkeböcker från åren 1570–1619. De innehåller ett mycket värdefullt historiskt material, bland annat rättshistoriskt och språkligt. Genom att transkribera och analysera dessa ämnar vi tillgängliggöra dem för vidare forskning såväl som till en bredare publik. Projektet drivs tillsammans med forskare från Södertörns högskola, Linnéuniversitet och Landsarkivet i Vadstena med läns museet som huvudman.

Sensationellt fynd på Visingsö

Våren 2024 gjorde våra arkeologer ett unikt fynd av 170 silvermynt i en grav i Brahekyrkan på Visingsö. Mynten bedömdes efter analys vara från tiden omkring 1150 till 1180.

– Det är ett helt sensationellt fynd som kommer att förändra den tidigmedeltida mynthistorien i Götaland och belyser en period som till stor del är helt okänd, sa Eeva Jonsson vid Kungliga Myntkabinettet.

Det var i samband med bergvärmeinstallation i kyrkan som en schaktningsövervakning gjordes av läns museets arkeologer.

– Redan första dagen fann jag och min kollega Kristina Jansson två skelett i schaktet där ledningarna skulle läggas. Vi rensade fram benen från de gravlagda för att få en uppfattning hur gravarna såg ut. Helt plötsligt kom tre silvermynt fram! Snart insåg vi att många fler låg tätt intill den gravlagdas vänstra fot, berättar Anna Ödeen, projektledare och arkeolog.

Totalt hittades 170 så kallade silverbrakteater i graven. Brakteater är namnet när präglingen bara finns på en sida, mynt är däremot präglade på båda sidorna. Skelettresterna verkar ha tillhört en man i 20–25-årsåldern. Fyndet är mycket speciellt, dels för att det finns få liknande fynd från tidsperioden, dels för att några av mynten är helt okända sedan tidigare. Det är också sällsynt med fynd i kristna gravar, den seden hör till förhistorisk tid.

I början av april var Kenneth Jonsson, professor emeritus i numismatik vid Stockholms universitet, hos oss. Numismatik är läran om mynt och sedlar. Med hans hjälp registrerades, vägdes och fotades alla enskilda brakteater. Arbetet fortsätter nu med att göra en analys och finna paralleller.

”

Helt plötsligt kom tre silvermynt fram! Snart insåg vi att många fler låg tätt intill den gravlagdas vänstra fot.

Anna Ödéén, arkeolog

”

Norra Ljunga kyrka är uppförd under 1100-talet. Mellan 1500-talets slut och 1700-talets början försågs fasaderna med röd dekormålning. Här har vi medverkat vid den varsamma restaureringen.

Veronica Olofsson, byggnadsarkivarie

Norra Ljunga kyrka

Under året har läns museets byggnadsantikvarier medverkat vid restaureringen av Norra Ljunga kyrka i Sävsjö kommun. Kyrkan är en av nio bevarade medeltidskyrkor som finns i trakterna kring Sävsjö och Vetlanda, så kallade Njudungs-kyrkor.

– *Det är en samling stenkyrkor i romansk stil som uppfördes under 1100-talet och som oftast består av ett rektangulärt långhus, kor och en halvrund absid. Möjligen har kunniga stenarbetare som tidigare varit med och byggt domkyrkan i Lund, kommit till trakten för att bygga dessa speciella kyrkor,* säger Veronica Olofsson, byggnadsantikvarie.

Under 1200-talet försågs kyrkan i Norra Ljunga med ett torn och absiden ersattes med ett större, rektangulärt kor. Sakristian norr om koret tillkom troligen under 1600-talet. Någon gång mellan 1500-talets slut och 1700-talets början försågs fasaderna med röd dekormålning.

Inför årets arbeten var kyrkans fasader påtagligt bevuxna av alger och kalkfärgen flagnade. Fasadputsen som blivit renoverad och förändrad vid flera tillfällen under 1900-talet, var inte längre särskilt hållbar. Därför knackades all sentida fasadputs ned på långhus, kor och sakristia. Arbetena gjordes varsamt, för att skona äldre putsskikt och dekormålningarna. Den nya putsen gjordes med den typ av bruk och putsyta som funnits sedan 1100-talet, av ett kalkrikt bruk baserat på ölandskalk. Även kalkfärgen gjordes av den varmvita ölandskalken. De röda dekormålningarna fylldes åter i och fönster, dörrar och andra trädetaljer målades.

I samband med att det medeltida murverket var blottlagt utfördes en dokumentation av detta. Där fanns fragment av äldre murbruk med inslag av träflisor och djurhår som armering, spår efter igenmurade öppningar, inslag av huggen kalksten i murverket och andra spännande upptäckter.

Veronica tipsar om att göra ett besök: – *Åk gärna på en utflykt till den nyrestaurerade kyrkan! En rapport över de utförda arbetena finns också på läns museets webbplats.*

Kockska huset

Vad gjorde Gustav Vasa i Malmö en vecka i slutet av augusti 1524? Jo, han hade kommit för Malmö recess – den överenskommelse mellan Sverige och Danmark som även blev slutet för Vasas befrielsekrig mot Norge-Danmark. Nattsömnen intogs på Kockska huset.

Redan ett par år innan hade myntmästare Jörgen Kock inköpt en tomt som låg strategiskt nära stans viktiga skeppsbrygga. Där lät han uppföra sitt palats och flyttade så småningom både sig själv, sin hustru Citze och hela Danmarks mynttillverkning till gården. Under årens lopp har många adliga familjer bott i huset och 1825 övergick gården i Frans Henrik Kockums ägo, grundaren av Kockums Mekaniska varv.

Idag är Kockska huset byggnadsminnesförklarat och en imponerande del av Malmös 1500-tals historia. Interiören består av flera rum som än idag har rester av samtida väggmålningar.

– *Vi på läns museet fick i uppdrag att varsamt konservera några av väggmålningarna, ett porträtt av Jörgen Kock, samt ett antal 1600-tals oljemålningar som också hänger i fastigheten,* berättar Pia Lendemar, konservator. – *I ett av rummen, Sängkammaren, tror man att en tysk mästare målat väggarna inför den utländske kungens besök. I Stora salen syns fragment bestående av både kvaderblock och organiska mönster.*

De fukt känsliga väggmålningarna målade på puts, rengjordes varsamt från sot varvid motivet framhövdes. I Sängkammaren finns motiv målade i grisaille, bl. a. av den nakna badande Bathseba med kung David som blickar ner över sin trädgård. I Stora Salen är måleriet i fler färger - så kallat polykromt.

– *Efter rengöring såg vi över alla sprickor, fäste färg som kändes lös och gjorde varsamma retuscher. Även oljemålerierna konserverades varsamt. Nu är de historiska väggarna bevarade och kan leva vidare in i framtiden!* sammanfattar Pia.

Utflykt i tid och rum

Ett annat sätt som läns museet delar både kunskap och inspiration är genom det uppskattade magasinet *Utflykt*.

För sjunde året i rad gav vi ut ett fullmatat nummer, denna gång med temat jord. Artiklarna sträcker sig från vikten av koloni- och odlarföreningarnas existens i våra innerstäder till alternativa begravningsmetoder.

Magasinet är ett samarbete mellan Jönköpings läns museum och Jönköpings läns hembygdsförbund. Genom att lyfta lokala uttryck, företeelser och unika platser i länet så hoppas vi uppmuntra läsaren till att själv ta sig in i länet för upptäcktsfärd. Vår ambition är att en majoritet av de som medverkar i produktionen av magasinet på ett eller annat sätt ska ha en förankring i Jönköpings län.

På besök i konserveringsateljén

I oktober erbjöd vi våra besökare en vandring genom museets konserveringsateljé, där de fick lära sig mer om vad en konservator gör.

Under visningarna fanns utrymme att ställa frågor och se konservatorerna arbeta. Utanför ateljén fanns bilder och beskrivningar av konservatorernas arbete att ta del av. Allt från skillnaden mellan konservering och restaurering, till vad en konservator tar hänsyn till i arbetet med ett föremål eller konstverk.

Besökarna ställde många frågor kring metoder och materialval. De visade stor uppskattning att få komma in bakom kulisserna och ta del av konservatorns tålamodskrävande arbete på nära håll.

BLÅ SALEN

Hur tänker en konservator?

Jämför vi påbörjar en konservering gör vi en besiktning. Där ser vi på skadornas art, omfattning och omfattningen av skadorna.

Vi tar också hänsyn till skadornas:

- Vad betyder skadornas art och hur reagerar det med fukt, värme, ljus, etc.
- Vad för historiska värden har skadorna och vilka intressen hade konstverken utstoppade?

• Vilket affektionsvärde har verket för sig själv? Kan det vara något värde historiskt eller ekonomiskt, men det har ett högt konservatoriskt värde för sig själv. Då kan det ändå finnas anledning till att vi räddar det.

Vad gör en konservator?

- Utvärderingar
- Tar ut prover för analys (t.ex. mögel, salt, bindemedel eller pigment)
- Uppskatta skadeprogram
- Konserveringsplanering och offert
- Arbeta med reparation
- Utvärdera skadornas omfattning
- Dokumentera och arkivera

En konservators utbildning och arbete

För att utbildas upp till konservator får man nästan med ca 5 års studier samt en del praktisk utbildning. Längden beror på utbildningen har varit mer omfattande. Man ska ha kunskap inom både konsthistoria, färg- och ljudkunskap, materialkunskap, kemi och fysik.

Vilka föremål man senare arbetar med beror på vilken inriktning man valt.

Det finns bland annat:

- papperkonserver
- textilkonservator
- möbelskonservator
- metallkonservator
- stenkonserver
- konservator inom arkeologiskt material
- konservator inom naturhistoriskt material

Här på museet är vi målnerskonservatorer och arbetar med:

- Målverk, t.ex. i kyrkor
- Målverk på duk och papper
- Polykon skulptur, t.ex. bordskulpturer
- Altarskåp, änglar och andra skulpturer
- Tapeter

”

Det är viktigt att vi som museum sprider kunskap om både förebyggande vård och konservering - och att vi kan ge råd för den som behöver. Tillsammans hjälps vi åt att bevara vårt värdefulla kulturarv!

Frida Hultén, konservator

Det är människan som gör hemmet

Länsmuseets fotosamling saknade interiörbilder från vår samtid. Genom att dokumentera unga människor i sina hem påbörjade vi arbetet med att fylla den luckan, genom den etnologiska undersökningen *Det egna hemmet*.

Personerna som deltog i den etnologiska dokumentationen är mellan 20 och 30 år och bor i Jönköpings län. Förutom att dokumentera deras hem genom fotografier så önskade vi undersöka vilka känslor de hade kring sin bostad och hur de använder den.

I intervjuerna ser vi att en majoritet av deltagarna prioriterade att köpa inredning och möbler på andra hands-marknaden. Det fick ta tid att bygga ett hem och det grundade sig i ett tänk kring ekonomi och miljö.

För flera var hemmet ett intresse där man la mycket tid på att fixa och inreda. För andra var det en plats att bara vara på och det handlade mindre om att lägga tid i att ordna med hur hemmet ser ut. Men de skapade inte bara funktionella utrymmen utan uttryckte också sina identiteter och personliga berättelser.

Deltagarna har tagit steget ut ur föräldrahemmet och sitt tonårsrum. Nu har de något eget de bestämmer över. Om tonårsrummet tjänade till att avskärma sig från föräldragenerationen så ser vi att de nu gärna närmar sig hemmet igen. Mamma är en person som återkommer i flera av intervjuerna. Mamma är inte på plats men nämns i samtalet och har målat sådant som sitter på väggarna, varit med och valt ut möbler eller är någon man gärna åker hem till.

Alla deltagare hade värderingar kopplade till hemmet. Det kunde handla om att man ville ha en skärmfri miljö för att frigöra tid till annat eller att ha ett hem där människor alltid kände sig välkomna. Varje hem var såklart unikt. Men det berodde inte främst på det materiella. Det var människorna som skapade mening med hemmet och de föremål som man valde att omge sig med. Det är människan som gör hemmet.

Stadens kolonister

Under fyra år har vi på länsmuseet arbetat med forskning och kunskapsuppbyggnad kring de tretton koloniområden som finns i och kring Jönköping och Huskvarna.

Både vi och externa krafter har dokumenterat och intervjuat, gjort växtlistor och analyser av koloniområdenas bebyggda miljö med mera. Nu går projektet in i sin kanske viktigaste fas då resultaten ska sammanställas i boken "De lyckligt lottade – kolonisterna och stadens gröna kulturarv" samt utställningen "Åter till Paradiset". Insatserna har så här långt kunnat genomföras tack vare bidrag från Johan Adolf Malmstens minnesfond.

Under projektets gång fick vi upp ögonen för de intressekonflikter som kan finnas kring koloniområdenas mark. Områden som ligger inne i eller i nära anslutning till stadsbebyggelsen ligger på mark som från beslutsfattare- och planeringshåll ses som möjliga exploateringsytor för till exempel bostäder. Samtidigt bidrar koloniområdena med grön infrastruktur och ekosystemtjänster till staden. Bland dessa de kulturella ekosystemtjänsterna som hälsa, social samvaro, identitet och meningsfull fritid.

Hösten 2023 gick kulturgeograf Ådel V. Franzén in med en ansökan om FoU-medel från Riksantikvarieämbetet för "Koloniområden i stadsplaneringen – kulturella ekosystemtjänster i kläm?" som tilldelades medel och ska slutredovisas vid halvårsskiftet 2025.

Förutom att dokumentera personernas hem genom fotografier, så ville vi undersöka vilka känslor de hade kring sin bostad och hur de använder den.

Patricia Monroy, etnolog

*Vi fotograferade deltagarna på platser
i hemmet som de använde ofta.
Här Mathilda och Rasmus med varsin bok.*

*Verkligen fantasifullt
utformade utställningar, på ett
sätt som väcker ditt intresse. John
Bauer är magisk för barn och vuxna.*

*Sötvatten är en underbar, vacker och viktig
utställning. Blev lycklig och berörd!*

Besöksröster

Samlingar och arkiv i utveckling

Arbetet med samlingar och arkiv präglas i högsta grad av löpande arbete enligt våra processer och rutiner. Samtidigt har det under året funnits fokusområden, som översyn av depositionsavtal.

Informationen om samlingarna har förbättrats genom beståndsinventeringar, fotografering och förteckning av enskilda arkiv. Något som i sin tur innebär fokus på databasen Primus och DigitaltMuseum.

Årets stora förändring ligger på ett annat plan: Vi har anställt en samlingskonservator. Det innebär helt nya möjligheter till att arbeta långsiktigt med vård av samlingarna; bland annat genom att ta fram en vårdplan. Det går hand i hand med uppdraget att ta fram en katastrofplan, vilket har stöttats genom Riksantikvarieämbetet (RAÄ) i en workshop för läns museer. Konservatorns blick har även gett betydande inspel kring de externa magasinerna på Björneberg och Lovsjö.

Slutligen fortsätter vi att förflytta oss genom digitaliseringen. Arbetet med digitseringen av föremål och arkivhandlingar löper vidare och våra databaser fylls på med fotografier, handlingar, föremål och konst.

Växelverkan och dynamik

Samlingar är ett museums ryggrad – utan dem finns ingen verksamhet. Men det en ständig utmaning att aktivera samlingarna.

Hur får man ut föremål ur magasinerna? Hur skapar man meningsfulla sammanhang som är både lärorika och underhållande? Att göra utställningar är en enkel väg som samtidigt ger många möjligheter. Under året har vi arbetat på olika sätt i flera utställningar. För att belysa paret Bauers liv runt sjön Bunn valde vi några fotografier ur arkiven som kompletterades med några få brev. Reproduktioner gjorde att vi kunde göra en ljus och tillgänglig presentation. Den lilla utställningen kan förstås som ett skyltfönster som kan öppnas

mot DigitaltMuseum där många fler fotografier och brev finns lätt tillgängliga och sökbara online.

Utställningen Nyslaget här tog en annan väg: Vi bjöd in den samtida konstnären Inez Jönsson att tillsammans med museets personal titta närmare på samlingarna för att se vad som kan visas jämte hennes konstverk. Idén var från början att fokusera på textilkonst och vi valde till slut ut fyra ryttäckor och en presentation av svinborst. Den sparsmakade presentationen av fem föremål låter oss se på Jönssons konst på nya sätt, men relationen fungerar även omvänt. Kombinationen av föremål och konst leder till en växelverkan och dynamik som skiljer sig från det rent kulturhistoriska sammanhanget.

En tredje utställning, Nyförvärv, strävar inte bara efter att visa nyförvärv från senare år av konst och föremål, utan vill belysa hur museet arbetar med insamling på ett aktivt sätt. Samtidsdokumentation, som exempelvis kring coronapandemin, finns jämte arkeologiska fynd, donationer av medborgare och inköp av konst på utställningar och auktioner. Det är en komplex process att införliva föremål i samlingarna.

Björkmans konstsamling

I oktober i år tog en närmare hundraårig epok slut i läns museets historia. Vi återlämnade då Edward Björkmans konstsamling till ägaren Nationalmuseum.

Transporten till Stockholm föregicks av två års förberedelser med inventering, uppordning i magasin och upprättandet av digitala föremålslistor. Att packa över 400 ömtåliga konstobjekt tog två veckor. Personal från Nationalmuseum och fraktfirman MTAB ansvarade för packning, lastning och transport, med stöd av läns museets personal. Edward Björkman föddes 1855 på Rustorps gård i Järstorps socken, strax utanför Jönköping. *Forts. nästa sida.*

Efter handelsstudier bosatte han sig i Paris, där han var agent för svenska järnbruk och trävarubolag, däribland Stora Kopparbergs AB. Vid sidan av affärsverksamheten var konst och konstsamlade hans stora intresse. Han pensionerades 1924, återvände till Sverige och bosatte sig i Stockholm. Edward Björkman avled 1926.

Året dessförinnan hade han testamenterat sin stora konstsamling till föreningen Nationalmusei Vänner och Nationalmuseum. Samlingen uppgick till över 1000 objekt och omfattade konst, konsthantverk och antikviteter, bland annat måleri, skulptur och konstslöjd med medeltida ursprung. En del av samlingen placerades på Nationalmuseum. Edward Björkmans önskan var också att del av samlingen skulle placeras, deponeras, i hans hemstad Jönköping. Där skulle den göras tillgänglig för allmänheten genom ett museum eller på annat sätt.

Först 1958 kunde Björkmans deponerade konstsamling visas i större omfattning i Jönköping, i den nyuppförda läns museibyggnaden. Sedan 1950-talet har läns museets verksamhet och uppdrag ökat. Våra egna samlingar har växt mycket på hundra år och magasinerna har begränsningar. Därför tog vi tack och adjö av Edward Björkmans samling, som nu kommit hem till Nationalmuseum.

Ett tillgängligt arkiv

Årets arbete med bildsamlingarna har fokuserat på publicering av våra äldre visitkortsporträtt. Det blev populärt i slutet av 1800-talet att gå till fotografen och dessa foton kunde man sedan dela ut till vänner och bekanta.

De visar hur man ville bli porträtterad under denna tid och att man skulle vara välklädd med en allvarsam min. På ett av porträtten ser vi de fyra finkladda barnen Pleijel från Nässjö. Dessa porträtt kan man nu söka i vår databas på webben DigitaltMuseum och totalt finns nu 16 500 foton med olika motiv från hela länet.

Vår webbplats har formats om och nu finns mer information om våra samlingar och vad du kan hitta hos oss - allt från bildarkiv och bibliotek, till hur man beställer bilder.

Läns museets arkiv består också av företagsarkiv och en större arkivsamling på 131 arkivboxar har ordnats upp från Värnamo Bryggeri. Det startade 1849 och lades ner 1971. Samlingen ger en inblick i hur bryggeriets arbete har sett ut genom åren genom räkenskaper, brev, protokoll, reklam, arbetslistor med mera. Men också hur det interagerar med samhället och med de företagen som de konkurrerade med.

Nu kan de som är intresserade få en bättre inblick i bryggeriets historia och det finns nu utrymme för framtida forskning av ett tidigare otillgängligt arkivmaterial.

Ett porträttfoto med de fyra finklädda barnen Pleijel från Nässjö. I vår databas på Digitalmuseum.se finns 16 500 foton med olika motiv från hela länet. ⁶⁵

Äldre visitkortsporträtt blev populära i slutet av 1800-talet, för att dela ut till vänner och bekanta.

Under denna tid ville man oftast bli porträtterad välklädd och med en allvarsam min.

Henrik Johansson, arkivarie

2024 i siffror

66

124 491 st

visningar på Youtube

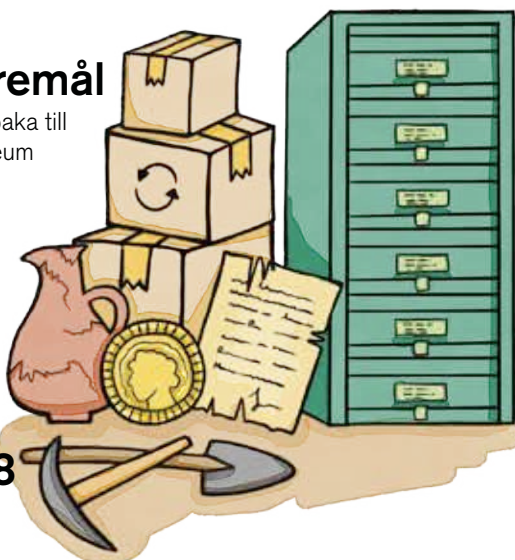
45 platser

finns för kreativa barn och
föräldrar i våra verkstäder

431 föremål

lämnades tillbaka till
Nationalmuseum

Antal uppdrag inom

Arkeologi **94**

Konsivering **76**

Byggnadsvård **178**

35 enskilda arkivsamlingar har
förtecknats in, vilket är

253 arkivlådor

202 cm hög

är John Bauers tavla
av Ester i Följa John

7070 stycken

av Mollstadius personkort på
historiska personer har publicerats
i vår forskardatabas Lexie

155 049

besökare (rekord!)

181 mynt

i skatten från Visingsö

999 foton

har blivit registrerade i
museets databas

**13 000 g
Smålandste**

har sålts i Museibutiken

303 godisfiskar

delades ut när utställningen
Sötvatten öppnade

162 029 st

visningar på
Digitaltmuseum.se

83 tittade

på livesändningen
av Nödlandningen

4 ryatäcken

ur samlingarna visades i
utsällningen Nyslaget hår

Årets resultat

RESULTATRÄKNING

	2024	2023
Rörelsens intäkter	61 407 626	60 366 198
Rörelsens kostnader	- 59 581 631	- 58 123 901
Rörelseresultat	1 825 996	2 242 297
Finansiella intäkter och kostnader	2 641 636	1 068 544
Årets resultat	4 467 632	3 310 841

BALANSRÄKNING

2024-12-31

2023-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar	1 247 957	1 068 354
Finansiella anläggningstillgångar	19 995 096	18 658 218
Summa anläggningstillgångar	21 243 053	19 726 572

Omsättningstillgångar

Varulager mm	544 003	488 780
Kortfristiga fordringar	3 664 507	4 670 790
Kassa och bank	22 933 567	20 252 594
Summa omsättningstillgångar	27 142 076	25 412 165

Summa tillgångar

48 385 130**45 138 737**

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital	34 669 942	30 202 310
Kortfristiga skulder	13 715 188	14 936 426
Summa eget kapital och skulder	48 385 130	45 138 737

För fullständig resultat- och balansräkning hänvisas till Stiftelsen Jönköpings läns museums årsredovisning som finns publicerad på jonkopingslansmuseum.se/om-museet

Upptäck mer

Webbplats

jonkopingslansmuseum.se

Facebook

[@jkpglm](https://www.facebook.com/jkpglm)

Instagram

[@jonkopingslansmuseum](https://www.instagram.com/jonkopingslansmuseum) + [@kulturmiljo](https://www.instagram.com/kulturmiljo)

Bloggportal

jonkopingslansmuseum.se/bloggportal

YouTube

[youtube.com/jkpglm](https://www.youtube.com/jkpglm)

Flickr

[flickr.com/photos/jkpglm](https://www.flickr.com/photos/jkpglm)

DigitaltMuseum

digitaltmuseum.se

LinkedIn

[linkedin.com/company/jonkopingslansmuseum](https://www.linkedin.com/company/jonkopingslansmuseum)

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

jonkopingslansmuseum.se